

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA MANAGEMENTU

Možnosti seniorského cestovního ruchu v Luhačovicích

Possibilities of Senior Tourism in Luhačovice

Student: Dora Maňasová

Vedoucí bakalářské práce: doc. Ing. Václav Lednický, CSc.

Ostrava 2014

Zadání bakalářské práce

Student: **Dora Maňasová**
Studijní program: B6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6501R006 Ekonomika cestovního ruchu
Téma: **Možnosti seniorského cestovního ruchu v Luhačovicích**
Possibilities of Senior Tourism in Luhačovice

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Metodika zpracování a cíl práce
 3. Cestovní ruch zaměřený na seniory
 4. Charakteristika lázní Luhačovice
 5. Výsledky výzkumu
 6. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratek
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

DROBNÁ, Daniela a Eva MORÁVKOVÁ. *Cestovní ruch pro střední školy a pro veřejnost*. Praha: Fortuna, 2010. ISBN 978-80-7373-079-6.
KAJLÍK, Vladimír. *České lázně a lázeňství*. Praha: MMR ČR, 2007. ISBN 978-80-2399-330-1.
ORIEŠKA, Ján. *Technika služeb cestovního ruchu*. Praha: Idea servis, 1999. ISBN 978-80-8597-027-2.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **doc. Ing. Václav Lednický, CSc.**

Datum zadání: 22.11.2013

Datum odevzdání: 09.05.2014

Ing. Petra Horváthová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlášení

„Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou práci, včetně příloh č. 2 - 5 vypracovala samostatně.
Přílohy č. 1 a 6, dané mi k dispozici, jsem samostatně doplnila.“

V Uherském Hradišti dne.....9.5.2014.....

Dora Matasova.....

Jméno a příjmení studenta

Poděkování

Chtěla bych poděkovat svému vedoucímu práce doc. Ing. Václavu Lednickému, CSc. za odborné vedení, za pomoc a rady při zpracování této práce.

Obsah

1	ÚVOD	5
2	METODIKA ZPRACOVÁNÍ A CÍLE PRÁCE	6
3	CESTOVNÍ RUCH ZAMĚŘENÝ NA SENIORY	8
3.1	Cestovní ruch	8
3.1.1	Druhy a formy cestovního ruchu	8
3.1.2	Současné trendy v cestovním ruchu.....	11
3.2	Seniorský cestovní ruch	13
3.2.1	Význam seniorského cestovního ruchu	13
3.2.2	Specifika seniorského cestovního ruchu	14
3.2.3	Segmenty seniorského cestovního ruchu	14
3.3	Lázeňství.....	15
3.3.1	Historie a vývoj lázeňství	16
3.3.2	Dělení lázeňských služeb	18
3.3.3	Typy lázeňské péče	21
3.3.4	Lázně ČR	22
4	CHARAKTERISTIKA LÁZNÍ LUHAČOVICE	23
4.1	Zeměpisná charakteristika	24
4.2	Historie Luhačovic	24
4.3	Historické památky a přírodní atraktivity	27
4.4	Kulturní tradice luhačovických lázní.....	31
4.5	Tradiční luhačovické delikatesy	32
4.5.1	Lázeňské oplatky	32
4.5.2	Luhačovické brambůrky	33

4.6	Turistika a volný čas	33
4.7	Léčebné zaměření lázní	34
4.8	Hlavní léčebné procedury	35
4.8.1	Pitná léčba	36
4.8.2	Inhalace	36
4.8.3	Uhličitě koupele	37
4.8.4	Ostatní procedury	37
4.9	Léčebné prameny v Luhačovicích	38
4.10	Lázeňské společnosti	42
4.10.1	Lázně Luhačovice a.s.	42
4.10.2	Léčebné lázně Luhačovice – Sanatorium MIRAMARE, s.r.o.	43
4.10.3	Lázeňský a léčebný dům Praha	43
4.11	Charakteristika vybraných ubytovacích zařízení	43
5	VÝSLEDKY VÝZKUMU	48
5.1	Dotazníkové šetření 1	48
5.2	Dotazníkové šetření 2	51
5.3	Závěrečná doporučení	58
6	ZÁVĚR	59
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	61
	SEZNAM ZKRATEK	65
	SEZNAM OBRÁZKŮ	66
	SEZNAM GRAFŮ	67
	SEZNAM TABULEK	68
	PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	Chyba! Záložka není definována.
	SEZNAM PŘÍLOH	70

1 ÚVOD

Populace postupně stárne a průměrný věk obyvatelstva se prodlužuje. Stárnutí však není důvod k tomu, aby lidé pokročilého věku seděli doma a vzpomínali na to, jaké to bylo „za mlada“. Seniorský věk představuje řadu možností, jak prožívat každý den aktivně a smysluplně, a je proto žádoucí podporovat zdravé a aktivní stárnutí. Jak praví staré přísloví, „člověk je tak starý, jak se cítí“ a vyšší věk proto není žádnou překážkou, abychom si život užívali a ne jej přežívali.

Cestovní ruch seniorů zaznamenává v posledních letech výrazný vzestup. Pro společnost může demografické stárnutí představovat příležitost, jak co nejefektivněji využít potenciálu přibývajícího počtu starších lidí. Mnohé statistiky dokazují, že velká část seniorů si může dovolit vydávat finanční prostředky za využití při cestování a volnočasových aktivitách.

V této bakalářské práci je mým cílem představit možnosti seniorského cestovního ruchu v Luhačovicích, které jsou řazeny mezi největší lázně na Moravě a ve Slezsku. Toto lázeňské město i jeho okolí skýtá širokou škálu možností, jak si zpříjemnit a užít pobyt v lázních, ať už je důvod jejich návštěvy jakýkoliv. Představím lázně Luhačovice a poukážu na příležitosti využití volného času, které město nabízí, na jeho atraktivity, léčebné zaměření lázní a na minerální prameny, které jsou nedílnou složkou lázní, ale především se zaměřím na ubytovací zařízení a jejich služby, které jsou pro seniory velmi důležitou součástí pobytu. Pomocí dotazníkového šetření budu zjišťovat, zda jsou seniorům nabízeny určité výhody, jaké druhy zařízení jsou nejvyužívanější a jestli jsou se službami, které jim jsou poskytovány spokojeni. Neopomenu ani příčiny návštěvy luhačovických lázní.

Výsledkem této práce tedy bude sestavení možností seniorského cestovního ruchu v Luhačovicích, zhodnocení služeb a výhod poskytovaných ubytovacími zařízeními a vlastní doporučení pro tyto zařízení.

Jedním z hlavních důvodů, proč jsem si vybrala toto téma ke zpracování, je ten, že moje trvalé bydliště se nachází nedaleko luhačovických lázní a navštěvuji je s rodinou několikrát ročně, třeba jen proto, že si chceme slunečnou neděli zpříjemnit procházkou po kolonádě a kochat se krásami města. Dalším důvodem je také fakt, že žiji s prarodiči, kteří lázně pravidelně navštěvují, tudíž mají zkušenosti a byli mi při zpracování nápomocni.

2 METODIKA ZPRACOVÁNÍ A CÍLE PRÁCE

V této kapitole se budu zabývat metodikou zpracování a cílem bakalářské práce.

Metodika zpracování

První část bakalářské práce je zaměřena na teoretickou část, která je rozdělena na tři oddíly. V prvním oddílu je definován cestovní ruch, jeho druhy a formy a také jsou představeny současné trendy cestovního ruchu. Druhý oddíl popisuje dané téma, tedy seniorský cestovní ruch, jeho význam, specifika a rozdělení. Třetí oddíl je věnován lázeňství a jeho historii, zaměřila jsem se také na rozdělení lázeňských služeb a to na zdravotní, ubytovací, stravovací, kulturně-společenské, sportovně-rekreační a doplňkové. Dále jsem se zabývala typy lázeňské péče a nakonec jsem stručně představila některé lázně v České republice a to konkrétně Karlovy Vary, lázně Lednice a lázně Hodonín.

V praktické části jsem se zabývala samotnými lázněmi Luhačovice, u nichž jsem na začátku popsala zeměpisnou charakteristiku a jejich historii. V další části jsem se zaměřila na samotné možnosti cestovního ruchu pro seniory a to na historické památky a přírodní atraktivitu a kulturní tradice, také jsem neopomenula tradiční luhačovické delikatesy, do kterých jsem zařadila lázeňské oplatky a luhačovické brambůrky. Dále jsem vymezila možnosti turistiky a trávení volného času návštěvníků lázní. Velké množství seniorů přijíždí do Luhačovic za účelem léčení, proto jsem popsala léčebné zaměření lázní a také hlavní léčebné procedury, do kterých je zahrnuta pitná léčba, inhalace a uhličitě koupele. V krátkosti jsem se zabývala i ostatními procedurami, mezi které se řadí například léčebný tělocvik či různé druhy masáží. Dalším bodem byly léčebné prameny, které jsem vždy stručně charakterizovala a vysvětlila jejich účel. Protože byla práce zaměřena především na ubytovací služby lázní, věnovala jsem se lázeňským společnostem, které jsou v Luhačovicích tři a to Lázně Luhačovice, a.s., Léčebné lázně Luhačovice – Sanatorium Miramare, s.r.o. a Lázeňský a léčebný dům Praha. Dále jsem uvedla vybraná ubytovací zařízení, u kterých jsem vyhledala počty lůžek a vybavení pokojů. Nakonec jsem provedla dvě dotazníkové šetření. První dotazování bylo zaměřeno na zaměstnance hotelů, u nichž jsem zjišťovala, jakou část

ubytovaných tvoří senioři a zda jsou jim poskytovány nějaké výhody a druhé šetření bylo zaměřeno na samotné klienty v seniorském věku, u kterých jsem zjišťovala důvody návštěvy Luhačovic, druhy ubytovacího zařízení, v němž byli ubytováni, zda jim zařízení poskytuje nějaké výhody a jestli byli spokojeni s pobytem v lázních. Dotazování jsem uskutečnila přímo v Luhačovicích. Poté jsem zpracovala výsledky šetření, okomentovala jsem jednotlivé otázky a na základě výsledků jsem udělala vlastní doporučení.

K práci jsem využila dostupnou literaturu a internetové zdroje. Také jsem navštívila luhačovické informační centrum, kde mi místní pracovnice ochotně odpověděla na položené otázky.

Cíl práce

Cílem této práce je poukázat na to, že i pobyt v lázních nabízí mnoho možností, jak zde trávit jako senior čas. Mám v úmyslu zdůraznit krásu a potenciál Luhačovic a jejich okolí, charakterizovat jejich léčebné zaměření a minerální prameny a především vyzdvihnout ubytovací zařízení a jejich služby pro seniory.

3 CESTOVNÍ RUCH ZAMĚŘENÝ NA SENIORY

Seniorský cestovní ruch je druhem cestovního ruchu, který je vymezen věkem účastníků. Právě věk účastníků často předurčuje spotřební zvyklosti a nároky na kvalitu služeb a zboží, které jsou poskytovány v rámci cestovního ruchu.

3.1 Cestovní ruch

Cestovní ruch lze vyjádřit velkým množstvím definic, za jejichž mezník lze považovat definici Světové organizace cestovního ruchu, (WTO) dle které je cestovní ruch „*činnost osoby, cestující ve volném čase na přechodnou dobu do místa mimo její trvalé bydliště, a to za jiným účelem, než je vykonávání výdělečné činnosti v navštíveném místě.*“ Toto vymezení z pojmu cestovní ruch vylučuje cesty v rámci místa trvalého bydliště, dočasné přistěhování za prací či dlouhodobé stěhování.

3.1.1 Druhy a formy cestovního ruchu

Specifické formy uspokojují potřeby nejrozličnějších spotřebitelských segmentů a s vývojem společnosti jsou stále rozmanitější a jejich nabídka se bude i nadále rozšiřovat.

Druhy cestovního ruchu

Základní cestovní ruch se dělí na:

- rekreační – přispívá k obnově a reprodukci fyzických a duševních sil člověka; je realizován ve vhodném rekreačním prostředí (vody, lesy, hory), specifickým podtypem v českém prostředí je chataření a chalupaření;
- kulturně poznávací – je zaměřený na poznávání historie, kultury, tradice, zvyků, apod.;
- sportovně turistický – využívá zájmu lidí o aktivní odpočinek, aktivní účast na sportovních činnostech. Obsahem bývá i organizování pasivní účasti na sportovních akcích;
- léčebný a lázeňský – využívá přírodní léčivé zdroje a je zaměřen na léčbu, prevenci, relaxaci, celkovou regeneraci fyzických a duševních sil jednotlivce. [15]

Specifický cestovní ruch:

- mládežnický, seniorů, rodinný, městský, venkovský, kongresový, incentivní, chatařský a chalupářský, náboženský, zábavní a atrakční, gastronomický, cykloturistika, mototuristika, sportovní lov, rybolov, karavanový, cestovní ruch zdravotně postižených, nákupní turistika, a další. [15]

Formy cestovního ruchu

Podle místa původu účastníků členíme cestovní ruch na: [15]

- domácí, kdy osoby trvale sídlící v zemi cestují uvnitř tohoto státu a nepřekračují jeho hranice;
- zahraniční cestovní ruch, při němž dochází k překračování hranic jednoho či více států. Jde o výjezdový cestovní ruch spojený s výjezdy osob z tuzemska do zahraničí a dále příjezdový cestovní ruch spojený s příjezdy osob ze zahraničí do tuzemska;
- aktivní cestovní ruch – tzv. incoming – příjezdy cizinců do ČR;
- pasivní cestovní ruch- tzv. outgoing – výjezd českých turistů do zahraničí;
- tranzitní cestovní ruch – jedná se o průjezd cestujícího přes území projížděného státu do jiného cílového státu, zpravidla bez přenocování, respektive v rámci lhůty stanovené projížděným státem, anebo by procházel celním odbavením a pasovou kontrolou;
- vnitřní cestovní ruch – zahrnuje domácí cestovní ruch, tj. cesty obyvatel po vlastní zemi a aktivní cestovní ruch, tj. cesty a pobyt cizinců v dané zemi;
- národní cestovní ruch – zahrnuje domácí cestovní ruch a pasivní cestovní ruch, tj. výjezdové cesty obyvatel dané země do cizích destinací;
- mezinárodní cestovní ruch – zahrnuje veškerý cestovní ruch, při němž dochází k překročení hranice státu.

Druhy cestovního ruchu podle způsobu financování se dělí na:

- volný cestovní ruch – je cestovní ruch, na kterém účast není formálně nijak podmíněna a účastník si ji hraje v plném rozsahu ze svých prostředků, [15]

- vázaný cestovní ruch – je takový cestovní ruch, při němž je účast vázána na splnění některé podmínky, například na členství v určité organizaci (v odborech, v klubu atd.), na zaměstnání u konkrétního zaměstnavatele (úřadu, podniku, v armádě), na účasti na léčbě v lázních apod. [6]

Druhy cestovního ruchu podle délky pobytu se dělí na: [15]

- krátkodobý cestovní ruch s dobou pobytu v místě do přenocování;
- dlouhodobý cestovní ruch s více než třemi přenocováními.

Druhy cestovního ruchu podle způsobu účasti – zabezpečení cesty: [15]

- organizovaný cestovní ruch, kdy cestu a pobyt zajišťují především cestovní kanceláře nebo jiní zprostředkovatelé;
- neorganizovaný cestovní ruch, kdy si služby volí a většinou také zabezpečují účastníci sami.

Na základě způsobu cestování rozlišujeme:

- individuální cestovní ruch – kdy se účastník pohybuje jen se svými nejbližšími partnery, služeb využívá individuálně a program si stanovuje samostatně; [15]
- skupinový cestovní ruch – kdy je účastník členem skupiny osob, které využívají základní služby společně, program zajišťuje cestovní kancelář nebo jiná organizace. [6]

Druhy podle ročního období:

- letní, zimní, sezónní cestovní ruch, kde sezóna je obdobím s vysokou koncentrací návštěvnosti místa a tím i maximální nabídkou služeb. Dále mimosezónní cestovní ruch, kde mimosezóna je obdobím nízké návštěvnosti místa, což je někdy doprovázeno nabídkou služeb.

Druhy cestovního ruchu podle vztahu k platební bilanci: [15]

- aktivní cestovní ruch – zahrnující příjezdy zahraničních návštěvníků do tuzemska, při kterém dochází k inkasu devizových příjmů;

- pasivní cestovní ruch – který zahrnuje výjezdy tuzemců do zahraničí, při nichž dochází k devizovým výdajům, resp. vývozu devizových prostředků do zahraničí.

Druhy podle vlivu na životní prostředí: [15]

- tvrdý turismus, který nebere ohled na svůj vliv na environmentální, sociální a kulturní vnější prostředí. Jedná se především o masový turismus ve všech podobách;
- měkký cestovní ruch, který se snaží uvědoměle a šetrně chovat k prostředí, v němž se realizuje a přispívat tak k trvale udržitelnému rozvoji turismu.

3.1.2 Současné trendy v cestovním ruchu

Cestovní ruch se během minulého století stal významnou podnikatelskou oblastí, která se ke konci tohoto století značným způsobem změnila. Z původně pasivního oddychového charakteru cestovního ruchu, sledujícího především odpočinek a obnovu fyzických sil, se stal cestovní ruch komplexní požitkovou a poznávací aktivitou, přinášející lidem potřebné aktivní zapojení a poskytující zážitky mnohdy nečekaného charakteru. Zároveň je to oblast podnikatelských aktivit, kde se objevuje potřeba využít nejen podnikatelské dravosti, rychlosti, inovačního úsilí, přizpůsobivosti, ale zejména solidnosti, odpovědnosti i podnikatelské etiky k tomu, aby zákazník byl získán i spokojen a konkurence zatlačena do ústraní.

Velkým trendem je v současné době venkovská turistika, která představuje únik člověka z převážně umělého prostředí měst do volné přírody. V českém prostředí se v minulém století rozvíjel zájem trávit svůj volný čas v přírodě například ve formě skautingu či pěší turistiky. Po druhé světové válce došlo k rozvoji chatařství a chalupářství. Novým trendem v této formě venkovské turistiky je podnikání v malém rozsahu, kdy vlastník pronajímá svůj objekt zájemcům prostřednictvím cestovních kanceláří a agentur. Pronajímané chaty a chalupy jsou většinou komfortně vybavené, pečlivě udržované a umístěné v příjemném prostředí. Tento typ dovolené vyjde obvykle značně levněji než pobyt celé rodiny v hotelu a podle psychologů jej lze považovat za jeden z nejlepších způsobů aktivního odpočinku a relaxace. Zejména mezi mladými lidmi se rozmáhá i nová móda celoročního

bydlení v chalupě a chatě v tzv. dojezdové vzdálenosti například od místa práce, která je však pohodlně a dobře zařízená.

V zahraničí, zejména na území jižní Evropy, se vyvíjí zájem o pronájem luxusních, moderně vybavených vil představující pobyt v klidném a jedinečném prostředí. O tuto formu pobytového cestovního ruchu má zájem především movitá klientela, ale může být využita také firmami pro obchodní jednání či teambuilding.

Dalším trendem je v poslední době pobyt na statku neboli agroturistika. Přitažlivost agroturistiky spočívá v typickém venkovském klidu, čistém vzduchu, typické pracovní činnosti lidí ovlivňované chodem času a přírodou nebo v tradičních zvycích. Agroturistika tedy poskytuje možnost trávení volného času v klidném, zdravém a pro obyvatele romantickém prostředí, možnost podílet se na zemědělských pracích podle svého zájmu, schopností a rozhodnutí, možnost seznámit se s chovem a ošetřováním domácích zvířat atd. Tuto formu využívání venkova lze rozdělit na agroturistiku realizovanou na statcích hospodařících klasickým způsobem (při hospodaření je využíváno jak klasických tak průmyslových hnojiv, přípravky proti škůdcům, při obdělávání polí a sklizni je využívána motoristická síla – traktory, kombajny) a na ekoagroturistiku, která představuje pobyt na statcích hospodařících ekologickým způsobem (statky dodržují zásady ekologického hospodaření na půdě a v důsledku toho produkují bioprodukty a biosuroviny a nacházejí se v zdravotně příznivém prostředí).

Trendem dnešní doby je také ekoturistika neboli pobyt v přírodě. Jedná se v podstatě o putování národními parky, přírodními rezervacemi a jejich pozorování. Cílem návštěvníků je poznání ekosystémů s existencí harmonického soužití flory, fauny, přírodní scenérie a lidí.

Novým směrem pobytu v přírodě se stal glamping, často označovaný jako „okouzlující kempování“. Jde o těsné spojení přírody s pohodlím, přičemž jsou k ubytování využívány tradiční příbytky domorodých obyvatel vybavené moderním zařízením, které zajišťuje potřebný komfort. Kromě stanů, chýší či jednoduchých staveb na souši sem lze zahrnout také stále rychleji se rozvíjející individuální ubytování na hausbótech, které jsou vybaveny motorem a tak se mohou na vodních dopravních kanálech nebo řekách volně přemísťovat z místa na místo. V České republice se s hausbóty můžeme setkat především na Baťově kanálu.

Dalšími inovacemi současnosti je také cykloturistika, golf, lesní turistika nebo hipoturistika. Roste také zájem o návštěvy skanzenů, archeoskanzenů, sportovních areálů a vyhlídkových staveb.

V poslední době lidé vyhledávají adrenalinové zážitky a to zejména při provozování extrémních sportů, které lze rozdělit do několika skupin. Jsou to sporty ve vzduchu, mezi které patří bungee jumping, paragliding (bezmotorové létání), B.A.S.E. jumping nebo balónové létání s využitím horkovzdušných balonů. Další skupinou jsou sporty ve vodě, do kterých řadíme solojachting, vodní lyžování, potápění se k vrakům letadel či lodí, freediving, surfování a sjíždění divoké vody. Třetí skupinou extrémních sportů jsou sporty na zemi, do kterých lze zařadit horolezectví po skalách a ledovcích, caving, snow rafting a skialpinismus.

Velmi výrazně se také mění nároky účastníků na ubytování a především na zaměření a vybavení ubytovacích zařízení. Nejvyužívanější formou ubytování zůstávají hotely, jejichž počet v řadě států dynamicky roste. K nejznámějším patří především wellness hotely. Do popředí se dostávají například košer hotely, což jsou typické hotely plně respektující požadavky židovského náboženství, dále jsou to baby hotely, pet friendly hotely či unikátní hotely, představující hotely s unikátním zařízením, charakterem nebo vybudované na unikátním místě. V České republice patří k těmto hotelům středověký hotel Dětenice. [11]

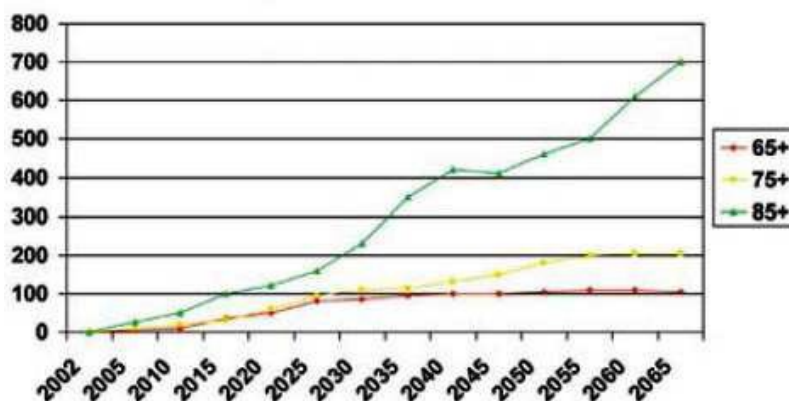
3.2 Seniorský cestovní ruch

Cestovní ruch seniorů lze definovat jako cestovní ruch starší generace. Nabídka služeb a zboží na tomto trhu odpovídá svým obsahem, zájmům, fyzickým a ekonomickým možnostem starší generace. Je uzpůsobena tak, aby uspokojila potřeby starší generace a odpovídala jejich aktuální ekonomické situaci. Vyznačuje se určitými specifiky, kterými může být například vyšší požadovaná třída ubytovacího zařízení, přizpůsobení programu zdravotnímu a fyzickému stavu starší generace aj. Tento segment trhu cestovního ruchu bývá označován jako turisté třetího věku. [14]

3.2.1 Význam seniorského cestovního ruchu

Seniorský cestovní ruch se řadí mezi nejrychleji rostoucí segment cestovního ruchu, tudíž se jedná o velmi zajímavou a rozšiřující se skupinu zákazníků. Vzhledem k tomu, že postupně stárne populace, prodlužuje se průměrný věk, roste kondice, zlepšuje se zdravotní

péče, je propagován zdravý životní styl, do kategorie seniorů se dostávají populačně silné ročníky poválečné generace. Podle odhadů bude v České republice v roce 2050 podíl této skupiny na celkové struktuře obyvatelstva téměř 52 %. [4]

Graf 3.1 - Procentuální nárůst obyvatelstva seniorského věku v letech 2002-2065 [47]

3.2.2 Specifika seniorského cestovního ruchu

Nejvýznamnějším specifikem tohoto druhu cestovního ruchu je vyšší standart ubytování, jako např. protiskluzové podložky či madla pro přidržení na sociálních zařízeních. Dalším specifikem je stravování, kdy je vhodnější výběr z jídelního lístku nebo švédské stoly, velmi častá je také nabídka speciálního stravovacího režimu (diety).

Senioři požadují vyšší záruku bezpečnosti a očekávají důkladnou organizaci cesty bez stresujících situací. Cestují i mimo hlavní sezóny často za účelem poznávání za přítomnosti vnoučat nebo s jiným doprovodem. U těchto účastníků je důležitý výběr vhodných druhů sportovních aktivit (turistika, plavání, jízda na kole apod.), rádi si také připlatí za kvalitnější služby. [4]

3.2.3 Segmenty seniorského cestovního ruchu

Účastníci seniorského cestovního ruchu se označují jako turisté třetího věku s poměrně velkým množstvím disponibilních prostředků a volného času. Není přesně daná věková hranice, od které je člověk začleněn do této skupiny a vnímání pojmu senior je značně rozporné. Obvykle to bývají lidé starší 60 let (resp. 55 let). Tato věková kategorie se ještě dále člení na následující segmenty: [4]

„50 plus“ jsou dosud pracující lidé, kteří upřednostňují rekreační a regenerační funkci dovolené. Někteří vyhledávají dražší a exotičtější pobyty a vyžadují velmi vysokou úroveň kvalitních služeb. U zájezdů obvykle požadují zábavný program. Nejčastěji jde o rodiče bez dětí, kteří se vracejí k formám zábavy, kterých se dříve museli vzdát (např. návštěva nočních podniků, barů, divadel).

Novou mezigenerací jsou šedesátníci, kteří jsou dnes stále ještě aktivní, ale končí s pravidelnou prací. Tato generace často vyhledává lidi stejného věku a cestuje ve skupině. Hledá kvalitní, ale komplexní dovolenou na jednom místě.

„65 plus“ jsou nepracující senioři s dostatečným množstvím volného času v průběhu celého roku. Jedná se u nich více o zdravotní a nenáročnou dovolenou, na bližší destinace a nejlépe s výhodnou kombinací ceny a služeb.

V další věkové kategorii „nad 75 let“ se objevují turisté, kteří mají zdravotní problémy, ale přesto cestují. Jejich fyzickému a psychickému stavu se musí přizpůsobit zaměření zájezdů a jejich program. Jako u předchozí skupiny se jedná spíše o zdravotní a nenáročnou dovolenou, na bližší destinace a pokud možno s výhodnou kombinací ceny a služeb.

K seniorskému cestovnímu ruchu řadíme také cestovní ruch handicapovaných občanů. Tito lidé mají tendenci trávit na dovolené delší období a nejčastěji využívají mimosezonní pobyty, včetně zimní rekreace nebo pobytů u moře.

3.3 Lázeňství

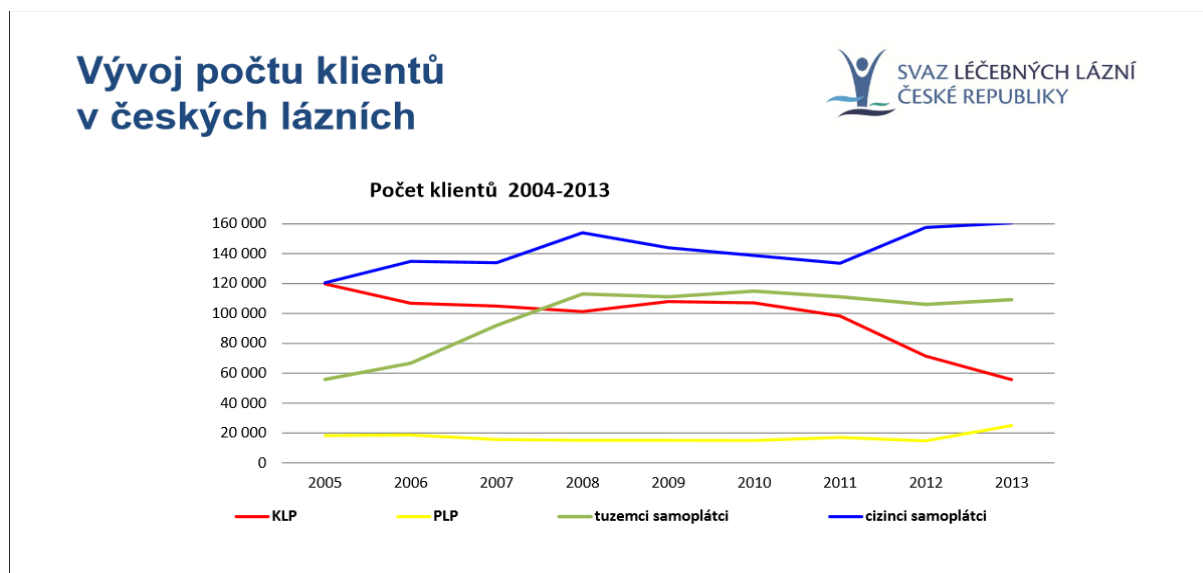
Lázeňství je definováno jako souhrn aktivit specifické infrastruktury a lidských zdrojů v oblasti poznání a praxe zaměřený na znalost přírodních léčivých zdrojů a uskutečňování technik a procedur pro léčení různých somatických, psychosomatických i psychologických problémů. Souhrnným cílem lázeňství je prevence a léčení lidských chorob, regenerace sil a odpočinek. Je spojeno s využíváním síly přírodních léčivých zdrojů, krásy přírodního i kulturního prostředí. [14]

Dle ISPA¹ dnešní lázně navazují na tradiční léčebné lázně, založené na minerálních a termálních pramenech, nicméně v současné době je obohacováno o moderní resorty zdraví, nabízející vše pro relaxaci, načerpání energie a odstranění či redukci bolesti.

¹ ISPA (International Spa Organization) - Mezinárodní organizace lázní

Lázeňství má v České republice dlouhodobou tradici. Přírodní léčivé zdroje, které se nacházejí v lázních, představují jedinečný a nenahraditelný zdroj přírodního bohatství s důležitým léčebným faktorem. Lázeňství má především zdravotně-léčebný význam, jeho ekonomický význam je však také velmi důležitý.

Lázeňství se mimo ekonomicky neměřitelných přínosů pro veřejné zdraví podílí na tvorbě hrubého domácího produktu, na příjmech státu a taktéž na příjmech lázeňských měst a obcí. Výrazně ovlivňuje investiční činnost a zaměstnanost a přispívá k vývoji regionů. Také má vliv na řadu různých odvětví (stavebnictví, textilní, nábytkářský průmysl aj.), které svou činností vytvářejí materiální podmínky pro lázeňskou péči a pro uspokojování potřeb lázeňských hostů. [3]

Graf 3.2 - Vývoj počtu klientů v českých lázních [48]

3.3.1 Historie a vývoj lázeňství

Historie lázeňství sahá až do doby před naším letopočtem. Lidé se zajímali o přírodní minerální prameny, které se od běžných pramenů odlišovaly svou teplotou i chutí. Právě jejich rozdílnost od ostatních vodních zdrojů byla často spojována s nadpřirozenou mocí.

Většina lázeňských míst má svou historii opředenou množstvím legend a pověstí. V místech zdrojů minerálních vod byly budovány chrámy a oltáře k vyjádření díky za zvláštní účinky těchto pramenů na lidské tělo. [16]

Období do 2. světové války

Toto období je mnohdy charakterizováno jako zlatý věk lázeňství. Celkový příznivý vývoj společnosti zapříčinil rozvoj ducha a péče o lidské tělo. Zvětšil se objem návštěvníků v lázeňských střediscích, ale i jejich složení. Pobyt v lázních se stal významnou součástí životního stylu i pro střední vrstvu obchodníků, úředníků a zaměstanců. Lázeňský léčebný pobyt nabyl nového rozměru, stal se důležitým společenským momentem a mimo léčebného účinku i prestižní záležitostí. Vědecký rozvoj v oblasti lékařství prohloubil a zdokonalil některé léčebné procedury a zároveň se vědci podíleli na tvorbě nových léčebných postupů. Nový směr ve struktuře pacientů podpořil zrod a rozvoj zdravotních pojišťoven, které se postupně začaly podílet na úhradě lázeňského pobytu.

Rozkvět lázeňství poznamenal i architekty, kteří viděli v tomto oboru velké příležitosti seberealizace při výstavbě a výzdobě lázeňských center. Toto období dalo vznik mnoha lázeňským objektům, kolonádám, společenským a kulturním prostorám jako i významným sochařským a malířským dílům. [16]

Období po 2. světové válce

Lázeňství procházelo svým přirozeným rozvojem dle podmínek poválečného rozvoje jednotlivých zemí zejména v Evropě.

V naší republice si vzhledem k politické orientaci a celkovému ekonomickému vývoji lázeňská péče zachovala svou tradičně vysokou úroveň avšak do obnov či výstavby materiálně technické základny nebyly dlouhodobě investovány žádné peníze.

Ubytovací, stravovací a doplňkové služby stagnovaly nebo se jejich úroveň postupně snižovala.

„Rok 1948 byl mezníkem v historii naší společnosti. Období po roce 1948 se negativně projevilo i v lázeňství, které se stalo součástí zdravotní péče bez jakéhokoli dalšího ekonomického záměru. Lázeňská zařízení byla zestátněna a stala se zdravotnickými zařízeními s převahou klientely, které byl hrazen léčebný pobyt zdravotními pojišťovnami. Lázeňské domy a léčebny měly stanoven domácí řád s dodržováním léčebného režimu a chováním pacientů.“

„Charakteristickým rysem pro tuto dobu byla převažující poptávka nad nabídkou. Ve struktuře zahraniční klientely začali převažovat hosté z tzv. východního bloku.“ Jak tvrdí (Seifertová, 2003) [16]

Období po roce 1990 a současnost českého lázeňství

„Dalším mezníkem naší novodobé historie se stal rok 1989. Změna politického systému znamenala převrat v celé ekonomice státu.

Postupná privatizace podniků ovlivnila majetkoprávní vztahy i v tehdejších Československých státních lázních.

V současnosti, přes počáteční problémy spojené s transformací, má většina lázeňských subjektů konkrétní vlastníky.“ (Seifertová, 2003)

Dnešní návštěvník lázeňského místa vyžaduje vhodnou kombinaci odborné lékařské péče, kvalitních ubytovacích a stravovacích služeb včetně nabídky kulturního a sportovního vyžití. [16]

3.3.2 Dělení lázeňských služeb

Lázeňské služby tvoří komplex činností, které souvisí s lázeňskou léčbou a pobytem v lázních. Představují balíček základních a doplňkových služeb, kdy základní služby mají po léčebné a pobytové stránce na sebe vzájemně navazovat tak, aby bylo dosaženo pozitivního výsledku lázeňské léčby. [12]

3.3.2.1 Zdravotní lázeňské služby

Mezi základní služby řadíme zdravotní lázeňské služby, zahrnující lékařské prohlídky a vyšetření určující průběh lázeňské léčby, druh a množství léčebných procedur s využitím přírodních léčivých zdrojů. Mimo to se uplatňují fyziatrické úkony (zejména vodoléčba, elektroléčba, světloléčba) a léčebný tělocvik. V dnešní době se používání těchto zdrojů a poskytování úkonů kombinuje s medikamentózní léčbou a léčebnou výživou. [12]

3.3.2.2 Ubytovací služby

Další podstatnou složkou základních služeb jsou služby ubytovací, které jsou významnou součástí péče o hosty. Ubytovací zařízení, která je nabízí, musí svým stavebním řešením, dispozičním a provozním uspořádáním zohledňovat to, že hostům slouží k přechodnému pobytu po více dní, případně týdnů. Zkušenosti totiž potvrzují, že výsledky lázeňské léčby jsou pozitivní, pokud trvá tři až čtyři týdny. Z toho plynou zvýšené nároky a požadavky na ubytování lázeňských hostů.

Hosté jsou ubytováni v jednolůžkových nebo dvoulůžkových pokojích, které jsou vybaveny potřebným nábytkem a předměty, které vytvářejí příjemné prostředí (svítidla, obrazy, apod.). Funkce lůžka je specifická tím, že ho hosté používají i vícekrát za den k relaxaci po léčebných procedurách. [12]

Lázeňské hotely

Lázeňské hotely jsou hotely v lázeňském místě, vybavené náležitou licenci a odpovídající příslušným hygienickým normám a odborným požadavkům (např. mají odborné pracovníky s atestací pro choroby, které by se měly v hotelu léčit). [1] [2]

Podle rozsahu a kvality poskytovaných služeb se lázeňské hotely člení na jednotlivé třídy. Pro české lázně je typické, že se zde doposud málo uplatňují zahraniční hotelové řetězce. Vzhledem k tomu, že pobyt zde bývá dlouhodobější (často tři i více týdnů) plní funkci přechodného domova lázeňských hostů. Mimo dostatečné vybavení pokojů jsou hotely vhodně zařízeny prostorami pro společenský a kulturní život. Jsou zde společenské místnosti, čítárny, herny, hudební salonky, atd. [1] [2]

Provoz především nekomerčních lázeňských hotelů vychází z domácího řádu, který upravuje chování a jednání pacientů, stejně jako denní řád hotelu. Je v něm například upravena doba nočního klidu, režim návštěv na pokojích apod. Kromě jiného slouží domácí řád k dodržování léčebného režimu, k zajištění klidného prostředí, které přispívá spolu s léčebnými procedurami ke zlepšení zdraví pacientů. Hosté jsou s léčebným řádem seznámeni ihned po příjezdu do hotelu. Při porušení domácího řádu může dojít ke zrušení lázeňské péče a ukončení pobytu pacienta. [2]

Lázeňské penziony

Význam penzionů se v současné době znovu zvyšuje. Penziony poskytují většinou služby nižší kategorie a také nižší cenové úrovně a vhodně tak doplňují škálu ubytování v lázeňských místech. Omezen je obzvláště rozsah stravovacích služeb (pouze se snídání nebo bez stravování). Penziony jsou vhodným doplňkem k ubytovacím službám velkých lázeňských domů pro své rodinné prostředí, klid a osobní péči majitele. [2]

Lázeňské ubytování v soukromí

Další formou ubytování je ubytování v soukromí, která byla v našich lázních široce rozšířena do druhé světové války. Je využíváno především sezónně a je vhodnou alternativou pro ty, kteří nehledají široké spektrum služeb, ale zaměřují se obzvláště na cenu ubytování. [2]

3.3.2.3 Stravovací služby

Stravovací služby musí zajistit celodenní výživu pacienta a poskytují se v jídelnách formou individuální obsluhy lázeňských hostů. Během lázeňského pobytu má host v jídelně své stálé místo. Stravování je součástí léčebné výživy, která má napomoci k vytváření správných stravovacích návyků včetně kultury stolování. Podle stavu pacienta a rozhodnutí ošetřujícího lékaře může být uplatňován dietní systém, což jsou diety sestavené pro jednotlivé choroby. Vlastní systém dietního stravování zajišťují nutriční terapeutky, případně další odborní pracovníci. Protože se jedná o uzavřený systém stravování, lázeňský host si vybrané jídlo objednává s jednodenním, či vícedenním předstihem. Většinou jsou k dispozici i další zařízení s doplňkovou a společensko-zábavní funkcí např. kavárny. [12] [7]

V současné době můžeme rozlišit tyto typy stravování lázeňských hostů: [2]

- *režimové stravování* – probíhající v lázeňských domech, především u pacientů s komplexní péčí;
- *nerežimový restaurační provoz* – který je prakticky shodný s restauračním provozem;
- *doplňková stravovací zařízení* – mají podobu cukráren, kaváren, barů, čajoven apod.

3.3.2.4 Kulturně-společenské a sportovně-rekreační služby

Tyto služby se organizují nejen pro hosty, ale i pro širší okruh návštěvníků lázeňských míst. O jejich organizování se starají programoví referenti nebo animátoři. Tyto služby umožňují zejména odpočinkové možnosti zaměřené na odstranění únavy po procedurách, rekreačně poznávací činnosti (individuální a kolektivní sporty – plavání, tenis,...), kulturně-společenské činnosti (filmová a divadelní představení, koncert, výstavy,...), společensko-zábavní činnosti (taneční zábavy, soutěžní a společenské večery,...) [12]

3.3.2.5 Doplnkové lázeňské služby

Doplňkové služby slouží k uspokojení dalších potřeb lázeňských hostů. Nabízejí je pomocné a doplňkové provozy lázeňských podniků, případně jiní provozovatelé. Jsou to například služby prádelen a čistíren, činnost lázeňských zahradnictví, léčebná kosmetika, služby občerstvení, prodej cukrářských výrobků a lahůdek a další. [12]

3.3.3 Typy lázeňské péče

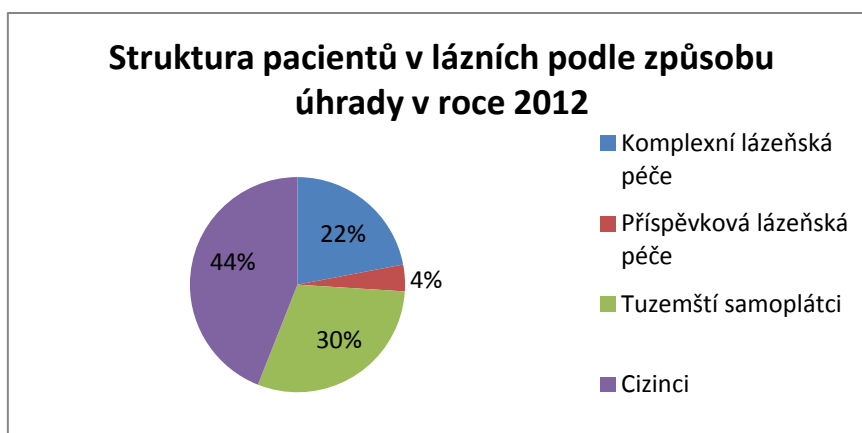
Lázeňské léčení lze uskutečnit jako ústavní (sanatorní) pobyt nebo jako pobyt ambulantní. Během ústavního pobytu má host zajištěn celý komplex lázeňských služeb (vyšetření, léčení, ubytování, stravování, kulturně-společenské a doplňkové služby). Ambulantní pobyt se omezuje hlavně na poskytnutí služeb souvisejících s vyšetřením a léčením hosta, který má zpravidla i možnost dietního stravování v lázeňském zařízení. Hosté čerpající ambulantní pobyt však nejsou ubytováni v zařízení lázní, ale v zařízeních jiných provozovatelů nebo v soukromí. [3]

V lázních je možné pobývat buď v rámci komplexní lázeňské péče, příspěvkové lázeňské péče nebo jako samoplátce. Pro dospělé pacienty je délka základního léčebného pobytu stanovena na 21 dní, u dětí je to 28 dní. [17]

Při komplexní péči hradí zdravotní pojišťovna svým pojištěncům plné náklady na vyšetření, léčení, ubytování a stravu ve standardní úrovni. Takto hrazený pobyt v lázních trvá tři týdny a pacient je po dobu pobytu v pracovní neschopnosti. Typy nemocí, při kterých bývají lázně plně hrazeny, jsou například onkologická onemocnění, gynekologická onemocnění, duševní poruchy atd. [13] [17]

U příspěvkové lázeňské péče hradí pojišťovna standardní vyšetření a léčení. Pacient si sám platí dopravu, stravování i ubytování. Na pobyt v lázních trvající dva až tři týdny si musí vybrat dovolenou. [13]

K samopláteckému pobytu není potřeba lékařské doporučení. Klient si hradí nejen pobyt a stravu, ale i všechny léčebné procedury. Tato forma lázeňského pobytu může trvat pouhý víkend nebo jeden týden. [17]

Graf 3.3 - Struktura pacientů v lázních

Zdroj: Graf vlastní, [49]

3.3.4 Lázně ČR

„Česká republika je mimořádně bohatá na minerální prameny a léčebné lázně. Společné dílo přírody a lidí získalo světový ohlas a stalo se důležitým zdravotnickým a ekonomickým artiklem země. Využívání přírodních léčivých zdrojů, koupelí, lázní a pití vod a lázeňské léčení má celosvětově několik století dlouhou tradici a české a moravské lázně patří k nejvyspělejším na světě.“ [18]

V České republice lze najít více než tři desítky lázní. V Příloze č. 1 je uveden seznam jednotlivých lázní včetně jejich léčebného zaměření.

Největšími lázněmi u nás jsou Karlovy Vary, jejichž horké přírodní minerální prameny jsou světově proslulé díky vynikajícím léčebným účinkům. V lázních je možné najít sedm kolonád s patnácti minerálními prameny, z nichž nejtepleším je Vřídlo s teplotou 73 °C. Tento pramen je zároveň nejteplejším pramenem v České republice. Lázeňské léčby jsou zaměřeny na nemoci trávicího ústrojí, poruchy látkové výměny, nemoci pohybového ústrojí a paradentózu. Karlovy Vary jsou také městem mnoha kulturních a společenských událostí, z nichž nejvýznamnější je každoroční mezinárodní filmový festival. [19] [20]

Nejmladšími léčebnými lázněmi v České republice je Lednice ležící v Jihomoravském kraji v srdci Lednicko-valtického areálu, který je zapsán do seznamu Světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO. V lázních je tak možné trávit dny plné zdraví a odpočinku v nejrozsáhlejším, člověkem uměle vytvořeném území v Evropě. Celý areál je protkaný turistickými trasami, které návštěvníka zavedou téměř ke všem památkám Lednicko-valtického areálu (např. zámek Lednice, Minaret, Apollonův chrám atd.). Jsou zde léčeny

nemoci oběhového ústrojí, nemoci z poruchy výměny látkové, nemoci nervové, gynekologické, onkologické, kožní a nemoci pohybového ústrojí. [21]

Dalšími lázněmi, které stojí za zmínku, jsou Lázně Hodonín ležící na Jižní Moravě v prostředí Slovácka. Krásu krajiny dotváří rozlehlé lány vinic, listnatých a jehličnatých stromů. Lázeňská léčebna Hodonín byla v minulosti součástí lázeňské organizace Luhačovice, ale v roce 1993 získává tuto léčebnu do majetku město Hodonín a tím vznikají samostatné lázně. Lázně Hodonín jsou moderní lázně, poskytující cílenou léčebnou a rehabilitační péči na vysoké a odborné úrovni. Tyto lázně slouží k léčbě onemocnění pohybového aparátu a kardiovaskulárního systému. Je zde prováděna léčba chronických pohybových onemocnění, předoperačních a pooperačních stavů i poúrazová rehabilitace. Lázně Hodonín jsou také vyhledávaným místem k relaxaci a odpočinku. Lázeňský komplex se nachází v parku, který vyniká zajímavou zahradní architekturou. [22]

4 CHARAKTERISTIKA LÁZNÍ LUHAČOVICE

Luhačovice jsou největší lázně na Moravě s dlouhodobou tradicí lázeňské léčby dýchacích cest, trávicího ústrojí, diabetu a pohybového aparátu. Význačné jsou přírodními léčivými prameny, příznivými klimatickými podmínkami a příjemným prostředím, ve kterém se snoubí krásná příroda a typická architektura. Každou hodinu zde vyvěrá na povrch 15 tisíc litrů minerální vody, díky níž proudí do Luhačovic řada návštěvníků z celého světa. Luhačovické prameny jsou považovány za jedny z nejúčinnějších v Evropě. [23]

Pro Luhačovice jsou typické především stavby architekta Dušana Jurkoviče, které tvoří jádro městské památkové zóny. K místním vzácnostem ale patří také například Bruselská fontána od Jana Kavana. Lázeňské město žije celoročně bohatým kulturním životem. Můžeme zde najít Muzeum Luhačovského Zálesí, několik galerií, Lázeňské divadlo a dům kultury Elektra. Luhačovice jsou jedním z výchozích bodů pro poznávání Chráněné krajinné oblasti a biosférické rezervace Bílé Karpaty. Město každým rokem přivítá přes 20 tisíc návštěvníků, kteří sem přijíždějí jednak za účelem léčení, ale také za relaxací, aktivním odpočinkem i kongresovou turistikou. [24]

4.1 Zeměpisná charakteristika

Lázeňské město Luhačovice leží na Moravě, na rozhraní Slovácka a Valašska, v jihovýchodní části průmyslového okresu Zlín. Širšímu okolí této oblasti se říká také Luhačovické Zálesí. Leží v malebném údolí, jehož nadmořská výška u nádražní budovy činí 250 metrů. Úzce sevřená a protáhlá kotlina probíhá přibližně od severovýchodu k jihozápadu a je obepnuta poměrně strmými, bohatě zalesněnými kopci. Na jihozápadním konci se rozšiřuje a v těchto místech se nachází původní ves Luhačovice.

Na luhačovickém území je nejvyšším vrcholem Komonec vysoký 672 m a podle něj se tato část nazývá Komonecká hornatina. Necelý kilometr na západ kopec vysoký 609 m, na němž se tyčí zřícenina hradu Starý Světlov, o další kilometr k západu leží poutní místo Malenisko, na protilehlém horském hřbetu Čertův kámen (542 m) a další místa, která jsou vděčným cílem výletníků a turistů.

Luhačovickým údolím protéká říčka Horní Olšava pramenící na Valašskoklobucku a je také často nazývaná Šťávnice nebo Šťávnica. V roce 1928 byla na jejím toku, asi 2 km od centra lázní, dostavěna údolní přehrada. Zachycuje náhlé přívaly vod a ochraňuje lázeňské náměstí před dříve tak častými povodněmi.

Okolní hory znesnadňují vnikání silných, studených a vlhkých větrů, a proto jsou zdejší klimatické podmínky příznivé a příjemné. Absence průmyslových závodů a rozsáhlé okolní lesy způsobují, že prosluněná úbočí tohoto údolí mají stále ještě vzácný čistý vzduch.[20]

4.2 Historie Luhačovic

Historii Luhačovic můžeme rozdělit do dvou částí a to na historii města a historii lázní jako takových.

Historie města

První písemná zmínka o Luhačovicích pochází ze začátku 15. století a o existenci minerálních vod se oficiálně píše až ve druhé polovině 17. století. Archeologické nálezy však svědčí o tom, že tyto končiny, hornaté a bohaté lesy a zvěř, navštěvovali lovci pravděpodobně již před 30 000 lety.

Ke stálému osídlení luhačovicka došlo až v 8. nebo 9. století a svědectvím tohoto tvrzení je staroslovanské mohylové pohřebiště nalezené na jižním svahu kopce Obora. V 11. a 12. století byla majitelem tohoto kraje římská církev a jejich zástupci tuto oblast úspěšně zalidňovali.

V roce 1412 přešel tento majetek do vlastnictví rodu Šternberků a v převáděcí listině se uvádí poprvé jméno obce Luhačovice. V roce 1512 postavili jeho tehdejší majitelé nový hrad v Bojkovicích nacházejících se 10 km jižně. Pojmenovali jej Nový Světlov a ten se stal novým centrem světlovského panství.

V roce 1629 se toto panství dostalo na necelých 300 let do majetku šlechtického rodu Serényiů, kteří si v Luhačovicích vybudovali v roce 1736 barokní zámek. S jejich osudy byly spojeny i osudy poddaných, lázní a obce. Vzdělaní členové rodu pochopili podnikatelský význam a využitelnost léčivých pramenů, které vyvěraly na lukách vzdálených téměř dva kilometry od jejich sídla. Na jejich vybídnutí byly minerální prameny zkoumány. Chemici se nechali mnohokrát slyšet o jejich složení a lékaři je opakovaně doporučili k léčení. Léčebné použití pramenů postupem času významně a pozitivně ovlivnilo zdejší život a zejména Luhačovickým vtisklo zvláštní ráz.

Vznik Akciové společnosti lázní Luhačovských v roce 1902 vedl k rozvoji stavební činnosti a zdokonalil výdělečné možnosti prostých lidí. S vývojem lázeňství se zakládaly a rozšiřovaly živnosti, obchody, stravovací, ubytovací a jiná obslužná zařízení.

Existence léčivých minerálních pramenů zapříčinila příliv lázeňských hostů. Podnikaví a bohatší občané proto začali stavět větší domy, vily, penziony, restaurace a hotely a tak se postupně vyvinulo souvislé spojení mezi vsí a lázněmi (nynější Masarykova ulice). Vzniklo nové městské centrum s budovami pošty, spořitelny, uskutečnila se stavba hotelu Drtílek (nyní Palace) a hotelu Alexandria, vytvořily se nové městské čtvrtě (Solné, Bílá čtvrť, Malá Kamenná a Pražská čtvrť).

Důležitou událostí byla výstavba železniční tratě do Újezdce u Luhačovic (1905), čímž získalo lázeňské město vlakové spojení se všemi většími městy, a dostavba údolní přehrady, jejíž prostředí se stalo později významným rekreačním areálem.

Rok 1936 byl rokem, kdy byly Luhačovice povýšeny na město.

K těžkým časům došlo v letech 1939-1945, kdy byly zatčeny vedoucí osobnosti města a občané, kteří vytvořili odbojovou skupinu, nejlepší hotely a penziony obsadila německá mládež. Za okupace bylo popraveno nebo ubito téměř 160 luhačovických obyvatel.

Luhačovice byly osvobozeny 2. května 1945 a národní výbor plynule odstraňoval nepříznivé následky válečných let a dbal, aby v místě nevznikl průmysl, který by nepříznivě ovlivňoval čistotu ovzduší.

V Luhačovicích trvale žije téměř 6000 obyvatel. V průběhu roku se však počet bydlících výrazně mění díky tomu, že během prázdninových měsíců přijíždějí návštěvníci lázní a mnohdy je přítomno ve městě až 20 000 osob. [8]

Historie lázní

I když luhačovické minerální prameny vyvěraly od nepaměti z nitra země, první písemná zmínka o jejich hojivé síle pochází až ze 17. století. Objevila se v knížce brněnského doktora medicíny Jana Hertoda z Todtenfeldu v roce 1669 a byla vydána pod latinským názvem „Tartaro Mastix Moraviae“, jehož doslovný překlad zní: Moravský bič na usazeninu. Autor vycházel z názoru, že se z potravy v těle usazují škodliviny a těch se lze zbavit moravskými léčivými vodami, které jsou bičem přinášejícím zdraví.

Několik let po vydání knihy došlo k úpravě obou starších pramenů – Bublavého a Hlavního, které vyvěraly na úpatí Velké Kamenné a staly se místem, kde se začali objevovat první hosté. Byla provedena i první odborná, podrobná analýza luhačovické minerální vody s velmi příznivým výsledkem.

Tehdejší vlastník lázeňského území hrabě Vincenc Serényi dal vybudovat v roce 1789 poblíž těchto pramenů dřevěné koupelny s kabinami a hostinec s pokoji pro hosty. Koncem 18. a v prvních letech 19. století byly jeho zásluhou vystavěny další budovy a rozrostl se počet hostů. V roce 1809 už měly lázně svého lékaře, padesát pokojů a několik promenádních cest.

K velkému rozmachu lázní došlo za hraběte Jana Serényiho, jenž řídil osudy luhačovického panství 43 let. Nechal postavit nové léčebné kabiny a plnírnu minerálních vod, které rozvážely po celé rakousko-uherské monarchii. Říká se, že luhačovické minerální prameny dostávaly svá nynější jména postupně podle křestních jmen mužských členů Serényiovského rodu. Je však téměř jisté, že je pojmenoval hrabě Jan a to ve stejném čase.

Poptávka po ubytování zapříčila vznik nových domů a vil. Ale ani tento rozvoj nestačil dalším stovkám návštěvníků, kteří si přáli větší léčebný, ubytovací a společenský komfort. Na zcela nezbytnou a neodkladnou modernizaci však Otto Serényi nástupce Jana

neměl dostatek finančních prostředků a snad ani zájmu. Důsledkem tohoto počínání byl prudký pokles hostů po roce 1895 a úpadek luhačovických lázní.

Této kritické situace využil MUDr. František Veselý, pokrokový a cílevědomý moravský lékař. Po velkém úsilí založil v roce 1902 Akciovou společnost lázní luhačovských, která odkoupila lázeňskou část luhačovického panství Serényiů. Protože bývalý majitel lázní hrabě Otto Serényi vlastnil nejvíce akcií Akciové společnosti, byl jmenován jejím předsedou. Doktor Veselý se stal prvním ředitelem lázní a za sedm let svého působení na tomto postu změnil luhačovické lázně k nepoznání. Staly se moderními, dobře vybavenými lázněmi s mnoha novými léčebnými a ubytovacími kapacitami, a byl potvrzen jejich přírodní vzhled. Ke spolupráci si přizval slovenského architekta Dušana Jurkoviče, autora mnoha výrazných lázeňských staveb. Nezapomenutelnou luhačovickou dominantou je stále Jurkovičův dům přestavěný v roce 1902.

Příznivý rozvoj lázní se zastavil nejdříve nuceným odchodem doktora Veselého z lázní a poté vypuknutím první světové války.

Období druhé světové války bylo dobou velké stagnace, rozvoj lázní se zastavil a nejlepší lázeňské domy byly obsazeny německou mládeží. Velká pozornost byla věnována minerálním pramenům, téměř všechny byly upraveny.

Po osvobození bylo nejdůležitějším úkolem co nejrychleji zajistit úpravy a opravy zničených budov, aby mohl být obnoven lázeňský provoz. V rámci akce obnovy válkou poškozeného majetku bylo vystavěno honosné stavební dílo: Velká kolonáda, hala Vincentky, Malá kolonáda, Vyšetřovací a výzkumný ústav (dnešní poliklinika) a plnárna minerálních vod.

Luhačovice jsou i nadále největšími moravskými lázněmi a páté největší lázně v České republice. [8]

4.3 Historické památky a přírodní atraktivita

Začátkem 20. století dodal slovenský architekt Dušan Jurkovič, inspirován valašskou architekturou, lázním osobitý ráz hrázdné architektury. Jeho dílo reprezentují stavby - Vodoléčebný ústav s lázeňskou plovárnou a slunečními lázněmi, Jurkovičův dům, secesní objekt na bočních průčelích s freskou sv. Cyrila a Metoděje, dům Jestřábí, vila Chaloupka, vila Valaška, které v současné době slouží jako lázeňské hotely.

Luhačovický barokní zámek s kaplí tvoří malebný komplex pocházející z druhé čtvrtiny 18. století. Dnes je využíván pro potřeby školství a volnočasových aktivit dětí a mládeže.

Obrázek 4.1 - Luhačovický zámek [38]

Kaplička svaté Alžběty byla vystavěna v roce 1795, na její fasádě je vyobrazen znak hraběcí rodiny Serenyiů. Kaple je nejstarší stavbou lázeňského středu, naopak mezi novější dominanty města můžeme zařadit kostel svaté Rodiny, který byl postaven v roce 1997.

Obrázek 4.2 - Kaplička sv. Alžběty [39]

Nejvelkolepější stavbou Lázeňského náměstí je Velká kolonáda s prameny Amandky a Vincentky. Kolonáda je 130 metrů dlouhá a 13 metrů široká a byla vystavěna podle návrhu brněnského architekta O. Pořísky.

Obrázek 4.3 - Velká kolonáda [40]

Do lázeňského parku byla přenesena v roce 1960 slavná Bruselská fontána (vytvořil ji Jan Kavan a byla převezena ze světové výstavy EXPO 58 v Bruselu, dle které nese název Bruselská).

Obrázek 4.4 - Bruselská fontána [41]

Malebný ráz dotváří řada soch, např. sv. Gottharda u zdi zámeckého parku, busta L. Janáčka, náhrobek Betty Smetanové, vdovy po slavném skladateli, a boží muka, která jsou postupně restaurována a dokazují kromě jiného zručnost předků.

Památky lidové architektury je možné také najít i v integrovaných částech Luhačovic a obcích, které spadají do specifické folklorní oblasti označované Luhačovské Zálesí. Například v Kladné Žilině jde o dřevěnou zvoničku a v části Polichno je to sklípek číslo 49 s komorou.

V roce 1990 bylo historické jádro města prohlášeno za městskou památkovou zónu. [24]

Největší přírodní atraktivitou je bezpochyby přehrada v blízkých Pozlovicích, která se nachází na hranici chráněné krajinné oblasti Bílé Karpaty. Přehrada a okolní příroda je cílem častých procházek, výletů, cykloturistiky, in-line bruslení, rybaření a koupání. S Luhačovicemi je propojena Jurkovičovou alejí, podél níž, jsou vybudována odpočívadla, sportoviště i občerstvení. Na přehradu je možné přijet také netradičně vyhlídkovým vláčkem z centra Luhačovic.

Obrázek 4.5 - Luhačovická přehrada [42]

Zajímavým místem k návštěvě je také Jezírko lásky. Toto jezírko je ve skutečnosti malá přehradní nádrž, která byla původně vybudovaná za účelem zásobárny vody pro lesní zvěř. Hloubka jezírka je necelý jeden metr. K jezírku se váže velmi zajímavá historie, říká se totiž, že pokud chce mít člověk štěstí v lásce a touží po partnerově stálosti a věrnosti, musí si v jezírku lásky namočit ukazováček levé ruky. Poté se prý přání vyplní. [25], [26]

Obrázek 4.6 - Jezírko lásky [43]

4.4 Kulturní tradice luhačovických lázní

Kulturní tradice v minulosti

V popředí stála odnepaměti hudba, která byla vždy pokládána za součást léčení, protože pozitivně působí na duševní stav pacienta. I pití minerálních vod v minulosti provázela lázeňská kapela. V Luhačovicích se léčilo mnoho umělců, kteří se stali příznivci lázní.

Patřil k nim geniální tvůrce moderní české hudby Leoš Janáček, který při svých dvaceti pěti pobytech prožil v luhačovických lázních minimálně šedesát týdnů.

Do lázní rádi přijížděli i další skladatelé, dirigenti a pěvci jako například Otakar Ostrčil, Josef Suk, Sylvie Kodetová nebo Standa Procházka.

Příjemný vzhled lázeňských parků a okolí se stal inspirací mnoha fotografů, grafiků a malířů, z nichž se někteří v Luhačovicích usadili trvale, jako např. Otto Otmar nebo impresionista František Pečinka. Každoročně je zde pořádána prodejní výstava obrazů a uměleckých děl nazývaná „Výtvarné umění a my“.

Ke kulturnímu životu v lázních patřila také kniha. Spisovatelé, kteří měli Luhačovice rádi a pobývali v nich, byl například Petr Bezruč, Otokar Březina, Viktor Dyk, Alois Jirásek a mnoho dalších.

Také divadlo, film, televize a rozhlas se staly součástí lázeňského kulturního života. Do místního divadla zajíždělo velmi často Slovácké divadlo z Uherského Hradiště a divadlo pracujících Zlín. Dříve zde často pobýval sympatický Vlasta Burian a Oldřich Nový. [10]

Současné kulturní tradice

Ve druhém květnovém týdnu se každoročně slavnostně zahajuje hlavní lázeňská sezóna tzv. Otevíráním pramenů. Po nedělní mši prochází průvod folklorních souborů s knězem kolem každého pramenu. Po tomto průvodu se koná kulturní program. S velkými oslavami je spojena i červencová Luhačovická pout'.

Ve druhé polovině června se objevuje, pod patronací místní odborné školy, další pravidelná akce – Literární Luhačovice konaná od roku 1922. Jedná se o setkání spisovatelů a básníků se začínajícími mladými autory. Díky této události sem pravidelně přijíždějí spisovatelé Jan Cimický, Václav Dušek, Eva Kantůrková, Václav Suchý a další.

V druhé polovině července se koná, již od roku 1991 tradiční festival Janáček a Luhačovice, na kterém vystupují četné komorní orchestry za účasti významných umělců z naší vlasti i ciziny. Houslisté, klavíristé a pěvci uvádějí nejen Janáčkovy skladby, ale i jiných významných českých skladatelů.

Další pravidelnou kulturní událostí probíhající na rozhraní července a srpna je od roku 1996 Akademie Václava Hudečka. Jsou na ni zváni mladí nadaní houslisté, z nichž po kurzu vybírá Mistr Hudeček nejlepšího.

Poslední týden v srpnu se koná v luhačovickém Lázeňském divadle festival Divadelní Luhačovice a to od roku 1997. Jde o přehlídku komorní divadelní tvorby z Čech a Slovenska.

Ve druhém zářijovém týdnu se uskutečňuje Mezinárodní festival dětských folklorních souborů Písní a tancem.

Začátkem prosince v Luhačovicích probíhá Mikulášský řemeslný jarmark.

Dnešní kulturní, společenský a politický život města zobrazuje měsíčník Luhačovické noviny. Podrobnější údaje o kulturním dění poskytuje měsíčník Kam v Luhačovicích. [9]

4.5 Tradiční luhačovické delikatesy

Luhačovické oplatky a brambůrky jsou tradiční delikatesou a zároveň nejžádanějším suvenýrem, který si lázeňští hosté i turisté odvázejí domů. Jsou cenově dostupné všem a potěší nejen na pohled, ale uspokojí i chuťové buňky.

4.5.1 Lázeňské oplatky

Výrobou a prodejem lázeňských oplatků se v Luhačovicích zabývají dvě firmy a to CLIP a KARE.

V nabídce firmy CLIP lze najít výrobky vyráběné podle tradiční receptury, tzv. spékané sypané (např. oříškové, jablkové, ananasové, müsli....) či krémové (např. višně v čokoládě, jogurtové...) nebo s plátem hořké čokolády. Je možné vybírat minimálně ze 40 druhů různých příchutí. Denně je firma schopna vyrobit a vyexpedovat až 10 000 krabiček oplatek a trojhránek. Některé výrobky jsou patentově chráněny. Díky stále aktivitě, tradičním a také originálním recepturám se podnik prosadil nejen v ČR, ale také v zahraničí. Největším zahraničním odběratelem je Německo a Slovensko. Kromě mnoha dodávek do cukráren, obchůdků a prodejních stánků po celé České republice je CLIP významným dodavatelem

lázeňských oplatek do Karlových Varů, Františkových Lázní, do lázní Třeboň, Poděbrad, Teplice v Čechách, Klimkovice či v Beskydech Čeladná. [27]

Firma KARE taktéž zůstává věrná své tradiční receptuře, při výrobě oplatek používá především přírodních receptur (např. jablka, kokos, kakao,...). V současné době nabízí více než 39 druhů jak tradičních spěkaných oplatek, tak krémových, speciálních čokoládových apod. Jako jediný výrobce na trhu nabízí firma KARE novinku a to cereální lázeňské oplatky vyráběny s přidáním kousků čokolády a oříšků. [28]

4.5.2 Luhačovické brambůrky

Firma Krajčí Plus, s.r.o. je na tuzemském trhu již 18 let a hlavní náplní jejího výrobního programu jsou klasické hospodské brambůrky, pekařské tyčinky a suché plody. Nejznámější jsou Luhačovické brambůrky, které jsou nabízeny ve třech příchutích (solené, česnekové, hořčicové). Firma se zabývá nejen výrobou, ale také distribucí svých vlastních výrobků po celé České republice a Slovensku, vlastní svůj vozový park a má k dispozici skladové zázemí. Výrobky je dokonce možné zakoupit prostřednictvím internetového obchodu. [29]

4.6 Turistika a volný čas

Luhačovice a okolí nabízejí svým návštěvníkům vynikající podmínky pro pěší turistiku s poznáváním zajímavých míst a nádhernými výhledy. Je možné zvolit krátké procházky centrem města a obdivovat architekturu Dušana Jurkoviče nebo se vydat do přilehlých míst po turistických trasách i speciálních lázeňských trasách rozdělených do jednotlivých okruhů.

Oficiálních turistických tras lze v Luhačovicích najít šest. Čtyři z těchto tras začínají v centru města u luhačovické pošty, zbylé dvě vedou od přehrady a od autobusové zastávky. Nejkratší trasa má délku 1,5 km a vede okolím přehrady. Nejdelší trasa přicházející ze Zlína má 13,5 km a vede přes poutní místo Malenisko až do obce Provodov.

Lázeňských tras je zde pět, z nichž tři (okruh úbočím Velké Kamenné, výstup na vrchol Velké Kamenné a okruh úbočím Obětové hory) začínají u pramene Aloiska, jedna u pramene Ottovka (krátký okruh ke Slovácké Búdě) a poslední u luhačovické pošty (okruh Dušana Jurkoviče). Trasy mají délku 2 – 15,5 km.

Luhačovické turistické a informační centrum organizuje v měsících duben až září prohlídky města s průvodcem a také exkurze do plně minerální vody Vincentka. Prohlídky jsou konány každé úterý od 14:00 a trvají 1,5 hodiny. Cena za osobu je 50,- Kč. Prohlídky se konají za dobrého počasí a při účasti nejméně 10 osob. Exkurze se konají také v úterý od 8:00 hodin. Délka exkurze je 1 hodina a cena 40,- Kč za osobu.

Je také možné si město prohlédnout z kabiny autovláčku, který jezdí od středy do neděle po třech trasách. Cena za jízdu je 50,- Kč nebo 70,- Kč podle délky zvolené trasy.

Luhačovice nabízí mnoho možností jak trávit volný čas aktivně. Jednou z těchto možností je návštěva sportovního areálu Golf, který se nachází u přehrady. V areálu lze najít minigolf, tenisové kurty nebo stolní tenis. Obdobným zařízením vhodným k návštěvě je sportovní hala Radostova, která navíc disponuje bowlingovými a kuželkářskými dráhami a probíhají zde také pravidelná cvičení powerjogy a bodystylingu. V letní sezóně je možné poznávat Luhačovice z koňského sedla nebo absolvovat jezdecký výcvik v jezdeckém klubu LuhaTrurf. Nechybí ani Městská plovárna s plaveckým a relaxačním bazénem nebo venkovní koupaliště Duha. [23]

4.7 Léčebné zaměření lázní

Luhačovické lázně jsou zaměřeny na: [23]

- **onemocnění dýchacího ústrojí** (astma, alergická onemocnění dýchacích cest, chronická bronchitida, poruchy hlasu a chraptivost, pooperační stavy dýchacích cest);
- **nemoci trávicího ústrojí** (poruchy trávení a nechutenství, klidové stádium vředové nemoci žaludku a dvanáctníku, stavy po operacích žaludku, jícnu a žlučníku)
- **nemoci z poruch látkové výměny** (cukrovka, otylost);
- **poruchy pohybového aparátu** (bolestivá onemocnění šlach, svalů, úponů, mimokloubní revmatismus, bolestivé syndromy páteře);
- **nemoci oběhového ústrojí** (funkční poruchy periferních cév, lehčí formy hypertonické podoby);
- **onkologické nemoci** (onkologické případy po ukončení léčby, neplodnost).

Do 18. století se minerální voda jen pila, v třicátých letech dvacátého století přibýly uhlíkové koupele a později inhalace. Tím byly dány předpoklady pro léčení zažívacích orgánů,

dýchadel a srdce. Luhačovické minerální prameny mají také blahodárné a omlazující působení na kůži a pleť. Mocného věhlasu dosáhla zdejší lázeňská léčba cukrovky. [8]

V současnosti se v Luhačovicích léčí 52 % všech pacientů pro onemocnění dýchacích cest. Jedná se o záněty nosohltanu a záněty hrtanu, především u hlasových profesionálů, o záněty vedlejších nosních dutin, o léčení alergických rým, o léčbu po operacích horních a dolních dýchadel. Velké množství nemocí tvoří nejrozumnější druh chronických onemocnění průdušek, často spojených s hojným vykašláváním a s rozedmou plic. Významnou a úspěšně léčenou chorobou je průduškové astma, dále pak fibróza plic a další.

Bylo zjištěno, že se v několika posledních desetiletích výrazně zvýšilo onemocnění cukrovkou, jež se stala v podstatě velikou epidemií moderní civilizace. Tato skutečnost se odrazila i v počtech lázeňských pacientů, kteří se zde na toto záludné onemocnění léčí. Cukrovka se tak dostala na druhé místo a diabetiků je v dnešní době 22 % všech léčených.

Onemocnění pohybových orgánů stojí v počtu léčených na třetím místě a představuje zhruba 9 % pacientů. *„Jde o léčení bolestivých onemocnění různých etází páteře, mimokloubní revmatismus, různé potíže v chůzi a v pohybech horních končetin.“* Jak tvrdí (Jančář, 2009)

Čtvrté místo, zaujímají choroby zažívacích orgánů s 8,5 %. Při těchto onemocněních se jedná o poruchy trávení, o nechutenství a zácpu, o klidová stadia vředových nemocí žaludku a dvanáctníku. Širokou skupinu tvoří onemocnění žlučníku a žlučových cest, se žlučovými kameny i bez nich, a stavy po operacích žlučníku a žlučových cest.

Následuje relativně početná kategorie nádorových onemocnění s 8 %. Jedná se však zejména o stavy, u nichž byla ukončena komplexní léčba a u kterých se neprojevují známky recidivy.

Poslední příčku zaujímá léčení funkčních poruch periferních cév a nemoci z vibrací na horních končetinách, na které trpí 0,5 % pacientů. [9]

4.8 Hlavní léčebné procedury

Léčebné procedury jsou poskytovány v balneoprovozech léčebných zařízení a hotelů.

4.8.1 Pitná léčba

V Luhačovicích se k pitné léčbě využívá zejména Vincentky, Aloisky a Ottovky. Tato léčba je základní procedurou při onemocněních zažívacích orgánů a při cukrovce, ale předepisuje se i při chorobách dýchacích cest, neboť léčivé prameny působí příznivě jak na celý organismus, tak místně na sliznici nosohltanu a hltanu, kde na ní také rozpouštějí hlen.

U pacientů, kteří mají problémy s onemocněním dýchacích cest a jsou obvykle citliví na chlad, se nedoporučuje pít minerální vodu studenou, ale přiměřeně přehřátou.

Luhačovické prameny nejsou určeny k pití ve velkém množství nebo pro uhašení žízně, neboť to nejsou vody stolní, ale vysloveně vody léčivé, s nimiž je nutno nakládat jako s lékem. Minerální vodu je vhodné pít pomalu, jeden pohár během dvou až tří minut a nechat ji před polknutím chvíli působit v dutině ústní. Před pitím dalšího poháru se má vyčkat alespoň 10-15 minut. Je dobré se při pití procházet, ostatně proto se stavěly kryté kolonády.

Aloisky se úspěšně užívá k pitné léčbě při onemocněních žlučových cest, žlučníku a při poruchách vyměšování žluče. Tento pramen má schopnost zvyšovat tvorbu žluči v játrech, aniž by došlo k jejich přetížení. Vydatnější tok žluči vyplavuje ze žlučových cest i velice malé kamínky, písek a hlen a tak je pročišťuje. Při diabetu zlepšuje silnější proud žluči v tenkém střevě a zkvalitňuje celý systém metabolismu.

Pitná léčba není vhodná u nemocí, kde je záměrně omezováno podávání tekutin a solí.
[9]

4.8.2 Inhalace

Jde o nejčastější druh léčebného využití luhačovických minerálních vod a používá se k nim nejen Vincentky, ale také dalších pramenů. Inhalace jsou základní procedurou při nemocech horních a dolních cest dýchacích.

„Při lázeňských inhalacích se do dýchacího traktu vpravuje léčivá voda ve formě rozptýlené mlžiny o různé velikosti kapek. Hrubé kapky se zdrží v nosohltanu, menší pronikají do nižších částí dýchadel a do vedlejších nosních dutin, nejmenší se dostávají až do plicních sklípků.“ Jak tvrdí (Jančář, 2009)

Před inhalací samotnou je dobré si očistit sliznici horních cest dýchacích kloktáním či proléváním nosu minerální vodou. [9]

4.8.3 Uhličitě koupele

Příčinou léčebného účinku této procedury, je oxid uhličitý, kterým jsou luhačovické minerální vody vysoce proplyněny. Léčebný mechanismus oxidu uhličitého spočívá v tom, že proniká při koupeli přes kůži do podkoží a tam způsobuje výrazné rozšíření vlasečnicového řečiště. Krev se sem přelee a tím se odkrví překrvené hluboké orgány. Množství obíhající krve se tím zmenší, srdce jí tolik nemusí přečerpávat a tím se mu v průběhu koupele poskytne čas k úlevě a zotavení.

Uhličitě koupele jsou proto součástí základní léčebné metody u chronických plicních onemocnění, kde došlo k oslabení až vyčerpání pravé srdeční komory. Podobného efektu se využívá ke krátkodobému a mírnému odkrvení mozku, čímž dojde ke zklidnění nervového systému a k jeho odpočinutí. Uhličitě koupele jsou velmi oblíbenou procedurou, jsou působivé a často používané také při duševním vyčerpání, přepracovanosti a vyšším krevním tlaku.

Pověstný je i příznivý vliv na periferní cévy, koupele totiž snižují bolestivost kloubů a svalů.

Tam, kde pacient nemůže z různých důvodů přijímat uhličitou koupel ve vodním prostředí, je možné použít suchou uhličitou koupel, která se podává v prostorném, uzavřeném plastickém vaku, jenž se naplní plynným oxidem uhličitým. [9]

4.8.4 Ostatní procedury

Ostatní procedury v luhačovických lázních mají charakter podpůrných, ale přesto velmi důležitých léčebných výkonů.

Vodoléčebné procedury jsou účinným prostředkem lázeňské léčby. Jejich cílem je otužovat pacienta přivykáním na méně teplou vodu. V luhačovických lázních se používají například skotské stříky, šlapání vody, přírodní koupele s mnoha přísadami, perličkové koupele či vířivé koupele celkové a končetin.

Ve zdejších lázních má dlouhou a slavnou tradici také léčebný tělocvik. Stal se nepostradatelnou součástí léčby takřka kteréhokoliv onemocnění. Účinnou procedurou jsou také klasické masáže, podvodní a reflexní masáže.

Elektroléčebné procedury, jejichž účelem je utlumit či odstranit bolest, jsou zastoupeny například galvanickou lázní, ultrazvukem či laserem apod.

K ostatním procedurám patří slatinné a parafinové obklady, solux, bioptonová lampa, léčba magnetem, lymfodren ruční a přístrojový, akupunktura, léčba kyslíkem a řada dalších. [9]

4.9 Léčebné prameny v Luhačovicích

Od 17. století bylo na území Luhačovic objeveno celkem 16 kyselek a jeden sirný pramen. Nejznámějšími minerálními prameny jsou Vincentka, Aloiska, Ottovka, Pramen Dr. Šťastného a Sv. Josefa. Teplota vyvěrající vody se pohybuje obvykle mezi 10 – 12 °C. Luhačovické vody jsou považovány za jedny z nejúčinnějších v Evropě díky vysokému obsahu minerálních látek a pro vynikající proplynění volným kyslíčnickem uhličitým. Lázně Luhačovice vděčí za svůj vznik především minerálním pramenům, které obsahují sodík, draslík, vápník, hořčík, železo, mangan, měď, stroncium, hliník, jód, lithium, baryum, fluor, bór, berylium, stříbro, nikl, titan a zinek. [23]

Vývěry minerálních vod se vyskytují většinou v úzce sevřené protáhlé luhačovické kotlině, která je obklopena množstvím zalesněných kopců. V jižní části se tato kotlina rozšiřuje a je tvořena údolní nivou s nadmořskou výškou 205 m, kterou protéká Luhačovický potok. V tomto území se vyskytuje nejvíce minerálních pramenů a díky nim zde vznikl lázeňský areál. [5]

Vincentka

Nejznámější luhačovický pramen vyvěrá na severním úpatí Velké Kamenné a dosahuje až osmimetrové hloubky. Nachází se v lázeňském areálu na konci kolonády.

Tento pramen byl známý již v roce 1680 pod názvem Hlavní pramen. Koncem 18. století byl přejmenován na Vincentku podle hraběte Vincence Serényiho, majitele zdejšího panství. V roce 1789 byl pramen obezděn a zastřešen, nad ním byl postaven pavilon ve tvaru kaple s nadpisem Nemocnému k útěše, zdravému k potěše. V polovině 19. století byla k pavilonu přistavěna plnírna minerální vody a skladiště lahví. [5]

Vincentka je využívána k pitné léčbě a k inhalacím. Je v ní zvýšený obsah kyseliny borité, fluoridu a barya. V roce 2003 padlo rozhodnutí, že se původní Vincentka nebude dále používat. Jako pramenu mělkého jímání mu stále hrozilo nebezpečí znečištění, a proto byla nahrazena pramenem Vincentka 2, který byl v roce 1988 získán z bezpečné hloubky 50 m a jeho vydatnost je čtyřnásobná. [9]

Aloiska

Pramen se nachází nad hotelem Palace, v parku na jihozápadním úpatí Velké Kamenné. V minulosti dřevěná studánka byla známá pod názvem Luisin pramen, Lesní pramen nebo Pramen v hoře, nynější název Aloiska získal roku 1830 podle hraběnky Aloisie Serényiové. Tento zdroj je z 18. století, má hloubku 14,4 m a vyvěrá v rozvětraných pískovcích. Na zdroji byl roku 1963 instalován dřevěný pavilon pro pitnou léčbu s výdejem studené i teplé minerální vody, studená voda je volně přístupná pro veřejnost. Pramen je často využíván k pitné léčbě, k inhalacím a ke zlepšení stavu zažívacích orgánů. Má zvýšený obsah jódu, železa, kyseliny borité a některých stopových prvků. [5]

Ottovka

Pramen vyvěrá na břehu Luhačovického potoka a nachází se v lázeňském areálu nedaleko tenisových kurtů. Pramen vytéká z pukliny v pískovci k povrchu a má hloubku 1,5 m. Od roku 1937 Ottovka nepřetržitě vytéká také v malé výtokové kašně a je přístupná pro veřejnost bez omezení. Voda má zvýšený obsah jódu, železa, kyseliny borité a některých stopových prvků. Je využívána k pitné léčbě. [5]

Pramen Dr. Šťastného (Gejzír)

Pramen je umístěn poblíž Lázeňského divadla. Začátkem 20. století zde byla vykopána studna s hloubkou 7 m. Při zkušebním vrtu v roce 1929 došlo v hloubce 37 m k erupci silně proplyněné minerální vody, která stříkala do výše téměř 20 m. Pramen musel být utěsněn a zregulován, aby erupce vody nesnižovaly hladinu a vydatnost ostatních pramenů. Dostal název Gejzír. Poslední větší úpravy byly provedeny roku 1967, kdy byl znovu navrtán, a pro veřejnost byla otevřena kašna, do které se přes sezónu umisťuje pramenní váza. Pramen nyní nese jméno luhačovického rodáka MUDr. Františka Šťastného. Je silně mineralizován, má zvýšený obsah kyseliny borité, fluoru, jódu, lithia a baria. Používá se k pitné léčbě. [5]

Pramen Svatého Josefa

Nachází se u Luhačovického potoka, poblíž kostela Svaté Rodiny. Původně bylo v plánu v roce 1994 provést zkušební vrt do hloubky 500 m, který měl objasnit hydrogeologické poměry luhačovické zřidelní základny. Když vrt dosáhl 173 m, vznikla mohutná erupce proplyněné vody, která způsobila nebezpečné ohrožení prameniště

minerálních vod této oblasti a zabránila pokračování prací. V roce 2000 byl vrt změněn na čerpací objekt pro využití k uhličitým koupelím a k pitné léčbě a také byla vybudována kašna pro odběr vody veřejností. [5]

Amandka

Vyvěrá na Lázeňském náměstí uprostřed Velké kolonády. Vytéká z luhačovického pískovce a zachycuje ji studna s hloubkou 3,5 m. Podle písemných zpráv je nejstarším luhačovickým pramenem. Původně se mu říkalo pro jeho hlasité probublávání oxidu uhličitého Pramen bublavý. Roku 1792 byl upraven a přejmenován na Amandku. Po dalších úpravách byl do studny umístěn jímací zvon, z něhož Amandka vystupovala do jímací vázy, v níž stále silně bublala. V roce 1988 byl na Lázeňském náměstí proveden nový vrt do úrovně 50 m a v důsledku toho se dosavadní vývěrová hladina Amandky po určité době snížila a již nevyvěrá na povrch do úrovně ozdobné vázy. [5]

Elektra 1

Vytéká blízko kulturního domu Elektra. V letech 1908 – 1910 byl pramen vykopán a vyzděn. Při další úpravě byl převeden až na Lázeňské náměstí, kde v letech 1934 – 1937 sloužil pro pitnou léčbu. Závěrečné úpravy skončily roku 1939. Při hloubení studny byly v hloubce 9 m nalezeny zvířecí kosti, parohy a stopy po ohništi. Stáří těchto pozůstatků bylo odhadnuto na 30 000 let. V současné době je vrt hluboký 32 m. Minerální voda se pro vysoký obsah solí používala k výrobě zředěné soli, která byla volně prodejná a sloužila k domácím inhalacím. Nyní se používá k inhalacím a uhličitým koupelím. [5]

Elektra 2

Pramen se nachází v těsné blízkosti Elektry 1. Vrt byl proveden v roce 1976, je hluboký 13,5 m. V současné době není využíván, má charakter pozorovacího zdroje. Jednou týdně se sleduje hladina vody. [5]

Bystrica

Pramen byl navrtán v roce 1972 poblíž stejnojmenného lázeňského domu. V současnosti se nevyužívá a má charakter pozorovaného zdroje. [9]

Jubilejní pramen

Pramen vyvěrá na břehu Luhačovického potoka nedaleko Společenského domu v areálu lázní. Byl zachycen roku 1925 ve studni vyvrtané do hloubky 7,8 m. Původně měl název Luční pramen a přejmenován byl na pramen Jubilejní. Léčivá voda tohoto pramene má vyšší obsah jódu a bromu. Používal se k uhličitým koupelím, dnes se nevyužívá, má význam jako rezerva pro tuto proceduru a je určen jako sledovací objekt, jednou týdně se sleduje hladina podzemní vody. [5]

Nový Jubilejní

Tento pramen se nachází u Společenského domu v lázeňském areálu, v blízkosti pramene Jubilejní. Byl navrtán roku 1988 do hloubky 50,5 m. Vrt je využíván pro potřeby uhličitých koupelí. [5]

Nová Čítárna

Vrt je situován mezi ředitelstvím společnosti Lázně Luhačovice a Společenským domem. Byl hlouben v roce 1988 přímo ve skále do hloubky 50,6 m. Odvádí se do vodojemu minerálních vod ke zvýšení kapacity koupelových směsí pro provádění uhličitých koupelí. [5]

Nová Janovka

Jedná se o navrtaný pramen v údolní nivě v areálu lázní. Vrt z roku 1988 má hloubku 30,3 m. Voda je odváděna do akumulární nádrže vodojemu a slouží k uhličitým koupelím a je ji možno použít k inhalacím. [5]

Vincentka II

Jedná se o vrt na Lázeňském náměstí, který je hluboký 50,2 m a byl proveden v roce 1988. Ihned po navrtání proplyněná voda tryskala do velké výšky, ale její výron byl ihned zvládnut. Pramen je využíván pro potřeby haly Vincentka. [5]

Nová Vincentka

Vrt nalezneme západně od Jurkovičova domu. Byl uskutečněn roku 1988 a sahá do hloubky 35 m. Svým složením je velmi podobný původní Vincentce. Díky značné

vydatnosti tohoto pramene a jeho mikrobiologické nezávadnosti se začal roku 1991 plnit do lahví. [5]

Pramen Vladimír

První vrt provedený v roce 1988 na břehu Luhačovického potoka, je hluboký 42 m a odběr se uskutečňuje pomocí čerpadla. Slouží jako záložní zdroj. Minerální voda samovolně vyvěrá na povrch. Při současném využívání okolních pramenů byl velmi ovlivňován a působil na ostatní prameny, protože má hodně vysokou vydatnost. Je vhodný k uhlíčitým koupelím a využívá se pro inhalaci. [5]

Jaroslava

Jaroslava je nejmladším luhačovickým minerálním pramenem. Minerální voda je získávána z hloubky 60 m. Jde o silně mineralizovanou kyselku, používá se od roku 1998 pro uhlíčné koupele a pro koupele při onemocnění pohybových orgánů. [5]

Sírný pramen

Pramen vyvěrá na břehu Luhačovického potoka. Byl znám už kolem roku 1700 pod názvem Sirkovica. Studna má 14 m. Obsahuje mineralizovanou vodu bez vlastností uhlíčitých kyslek. Je charakteristická zápachem po sirovodíku. Tento pramen se používal k sírným koupelím, ale v současné době je provoz sírných lázní zastaven a je přerušeno dodávání vody do kašny. [5]

4.10 Lázeňské společnosti

V Luhačovicích působí tři lázeňské společnosti a řada dalších wellnes hotelů a ubytovacích zařízení.

4.10.1 Lázně Luhačovice a.s.

Akciová společnost Lázně Luhačovice patří mezi největší, nejvýznamnější lázeňská zařízení v ČR. Může se pochlubit největším počtem lůžek a hostů. Ubytovací kapacita celé společnosti je 1300 lůžek v 7 hotelech, 10 penzionech a 2 dětských léčebnách. Dále vlastní a spravuje celý lázeňský areál o rozloze 20 ha včetně lázeňské kolonády a kamenného divadla. Společnost má také ve správě 14 ze 17 luhačovických minerálních pramenů. [30]

4.10.2 Léčebné lázně Luhačovice – Sanatorium MIRAMARE, s.r.o.

Lázeňské hotely MIRAMARE mají celkovou ubytovací kapacitu 298 lůžek a to ve dvou lázeňských komplexech MIRAMARE, Vila Antoaneta a luxusním lázeňským domě vila Valaška, který je propojen s lázeňským hotelem Vila Antoaneta. Každý z těchto hotelů nabízí komplexní služby pod jednou střechou, prvotřídní lázeňskou péči a procedury na bázi přírodních léčivých zdrojů, ke kterým jsou využívány dva vlastní minerální prameny Sv. Josefa a Jaroslava. Nabídku relaxačních a wellness pobytů navíc doplňuje zcela nový léčebný program Léčba neplodnosti, probíhající ve spolupráci s Klinikou reprodukční medicíny a gynekologie ve Zlíně. Společnost získala v roce 2006 jako jedna z prvních certifikát kvality EUROPESPAmed. [31]

4.10.3 Lázeňský a léčebný dům Praha

V současnosti nabízí 115 lůžek, komplexní služby ubytování, stravování a léčení s bazénem a rozsáhlou nabídkou léčebných procedur pod jednou střechou. Realizuje komplexní a příspěvkovou lázeňskou léčbu pro zdravotní pojišťovny i samoplátce, krátkodobé pobyty. Zabezpečuje rovněž služby privátního lékaře s komplexním vyšetřením a diagnostikou a také poradenství v léčení s alternativními postupy klasické a čínské medicíny v rámci preventivní i následné léčebné péče, školení, přednášky, kurzy. Zajišťuje péči o pramen Viola. [23]

4.11 Charakteristika vybraných ubytovacích zařízení

V Luhačovicích se nachází nespočet hotelů a penzionů nabízejících služby v různých cenových relacích, takže si přijde na své každý návštěvník. Uvedeny jsou zde čtyři nejznámější hotely a jeden penzion a jejich ubytovací kapacity včetně vybavení pokojů. V příloze č. 2 lze také najít přehled stravovacích zařízení v Luhačovicích.

Alexandria**Spa & Wellness**

Alexandria**** Spa & Wellness hotel se skládá ze dvou vzájemně propojených objektů. Obě hotelové části poskytují komfortní ubytování v 56 pokojích, jejichž celková kapacita je 106 lůžek.

Všechny pokoje v hlavní budově i v moderní nové části nabízejí hostům:

- TV/SAT a rádio;
- telefon;
- Wi-Fi připojení zdarma;
- minibar;
- trezor;
- v hlavní budově hotelu a v posledním patře nové ubytovací části klimatizaci.

Hlavní budova hotelu nabízí pokoje ve stylu třicátých let minulého století. Všechny tyto pokoje byly rekonstruovány, mají balkon nebo terasu a nechybí zde ani klimatizace.

Celkem je zde 21 pokojů:

- 10 jednolůžkových s možností přistýlky (šíře lůžka je 140 cm);
- 10 dvoulůžkových pokojů;
- 1 dvoulůžkové apartmá (velikost apartmá je 101 m², možnost přistýlky na gauči; odpočinek je možný také na velké terase, která má tvar písmene U).

Nová moderní budova disponuje pokoji, které jsou vyzdobeny replikami suvenýrů Alexandra Velikého, jehož jméno nová hotelová část nese. Každý pokoj má balkon nebo terasu a v posledním patře jsou i klimatizované.

Hotel má v moderní části celkem 35 pokojů:

- 34 dvoulůžkových pokojů;
- 1 čtyřlůžkový pokoj (dvě ložnice, společná koupelna a velká terasa, která je řešena do písmene U, velikost pokoje je 107 m². [32])

Obrázek 4.7 - Hotel Alexandria [32]

Hotel Augustiniánský dům

Hotel Augustiniánský dům je exkluzivní čtyřhvězdičkový hotel superior s jedinečnou atmosférou a designem, kde se vzájemně prolíná novorenesanční exteriér s moderně zařízeným interiérem. Augustiniánský dům byl vybudován v letech 1902 – 1904 podle upraveného projektu pro augustiniánský klášter sv. Tomáše na Starém Bně. Hotel nabízí luxusní ubytování ve 26 pokojích, které jsou převážně dvoulůžkové a mají moderní design. Lze zde také najít jedinečné apartmá Leoše Janáčka. Dále se v hotelovém komplexu nachází stylová restaurace Symfonie s nabídkou zážitkové gastronomie, moderní wellness centrum, konferenční sál s kapacitou 72 míst, salonek pro 10 osob, hlídané parkoviště a sportovní areál. [33]

Všechny pokoje a apartmá nabízejí hostům nejmodernější zařízení a vybavení:

- klimatizaci;
- přímou telefonní linku;
- bezplatné vysokorychlostní připojení k internetu;
- satelitní televizi;
- trezor;
- vysoušeč vlasů;
- župany a pantofle;
- všechny pokoje a apartmá jsou vybaveny manželskou postelí.

Hotel má k dispozici 10 pokojů kategorie Classic, z toho 4 pokoje jsou netradičně řešeny prosklenou koupelnou. Velikost pokojů je od 19 m².

Pokojů kategorie Superior je celkem 11 a mají velikost 26 m². V porovnání s kategorií Classic jsou pokoje i koupelny v této kategorii prostornější a zahrnují 2 komfortní křesílka.

Hotel nabízí také 3 pokoje kategorie Junior Suite. Jedná se o elegantně vybavený pokoj s dvoulůžkem a vkusně řešená oddělená obývací část s možností přistýlky. Oba Junior Suite nabízí balkonek a průměrná velikost pokoje je od 30 m².

Augustian Suite je romantický pokoj v podkroví s dvěma lůžky a stylovou vanou pro dva.

Jedinečné apartmá Leoše Janáčka nabízí atmosféru původních trámů s moderním designem a noblesy první republiky. Velikost apartmá je 51 m² a terasa má 20 m². [34]

Obrázek 4.8 - Hotel Augustiniánský dům [34]

Hotel Palace

Hotel Palace nabízí komplexní ubytovací, stravovací a léčebné služby pod jednou střechou je největším lázeňským zařízením a dominantou Luhačovic. Hotel poskytuje pohodlné ubytování v pokojích s vlastním příslušenstvím vybavených TV/SAT, rádiem, telefonem, WIFI, malým trezorem a minibarem, v koupelně nechybí ani fén.

Pod vedením odborných lázeňských lékařů a s využitím nejmodernějšího terapeutického vybavení je v hotelu Palace poskytováno více jak 50 druhů léčebných procedur (inhalace, přírodní uhličitě koupele, masáže a drenáže, vodoléčebné procedury, kinezioterapie, elektroterapie a celá řada dalších). [35]

Hotel nabízí jednolůžkové a dvoulůžkové pokoje a celková kapacita je 290 lůžek, pro handicapované hosty jsou také speciálně upraveny dva dvoulůžkové pokoje.

Obrázek 4.9 - Hotel Palace [44]

Hotel Jurkovičův dům

Hotel Jurkovičův dům je umístěn v samém srdci lázní Luhačovice, v malebném parku u lázeňské kolonády. Po rozsáhlé přestavbě si dům architekta Dušana Jurkoviče zachoval ráz lidové secese i jeho původní krásu.

Hotel nabízí luxusní ubytování ve 30-ti dvoulůžkových a 20-ti jednolůžkových pokojích, které jsou vybaveny dobovým nábytkem, televizí, telefonem, bezplatným kabelovým připojením k internetu a minibarem. Je zde také jedno luxusní apartmá. [36]

Obrázek 4.10 - Hotel Jurkovičův dům [45]

Penzion Romana

Penzion Romana poskytuje vysoký standard ubytování v soukromí, v 10 dvoulůžkových pokojích a 2 apartmánech. Ke standardnímu vybavení každého pokoje patří vlastní koupelna, WC, TV se satelitním příjmem, připojení na internet, lednice. Apartmány disponují balkonem, oddělenou ložnicí a obývacím pokojem. Penzion má ubytovací kapacitu 24 lůžek s možností přistýlek. [37]

Obrázek 4.11 - Penzion Romana [46]

5 VÝSLEDKY VÝZKUMU

Na začátku měsíce března 2014 bylo provedeno šetření ve formě dotazování. První dotazník byl zaměřen na zaměstnance hotelů a penzionů a ve druhém byly zjišťovány informace o lázeňských pobytech přímo od návštěvníků lázní Luhačovice. Úplné znění dotazníků lze najít v přílohách č. 3 a 4.

5.1 Dotazníkové šetření 1

První dotazník pro zaměstnance hotelů a penzionů je velmi krátký a skládá se ze čtyř jednoduchých otázek, z nichž u každé je na výběr z několika odpovědí. U většiny otázek měl respondent možnost svou odpověď blíže specifikovat.

Cílem tohoto dotazníkového šetření bylo zjistit, jestli navštívené hotely ubytovávají klienty v seniorském věku, kolik procent ubytovaných tento segment tvoří za sezónu, zda jsou seniorům poskytovány konkrétní výhody a jestli mají při pobytu specifické požadavky.

Otázky byly položeny zaměstnancům sedmi ubytovacích zařízení, z nichž čtyři byli ochotni odpovědět. Získané údaje jsou zpracovány formou tabulek.

Jak bylo předpokládáno, ve všech čtyřech hotelech ubytovávají klienty v seniorském věku.

Tabulka 5.1 - Ubytovaní klientů v seniorském věku

Ubytováváte ve Vašem hotelu klienty v seniorském věku?	ano	ne
Hotel Radun	✓	
Hotel Alexandria	✓	
Augustiniánský dům	✓	
Hotel Jestřabí	✓	

Zdroj: Zpracování vlastní, Dotazník otázka č. 1

V hotelu Augustiniánský dům tvoří klienti v seniorském věku 25-50 % ubytovaných, v ostatních hotelech je to 10-25 % ubytovaných. Z toho vyplývá, že tento segment tvoří podstatnou část tržeb ubytovacích zařízení.

Tabulka 5.2 - Klienti v seniorském věku v %

Kolik % ze všech ubytovaných tvoří klienti seniorského věku za celou sezónu?				
	do 10 %	10-25 %	25-50 %	nad 50 %
Hotel Radun		✓		
Hotel Alexandria		✓		
Augustiniánský dům			✓	
Hotel Jestřabí		✓		

Zdroj: Dotazník otázka č. 2

Hotel Radun poskytuje ubytovaným seniorům ve věku nad 65 let slevu 5 % na celý pobyt. V hotelu Jestřabí mohou klienti obdržet jako bonus 5x inhalaci minerální vody a to v rámci pobytů pro seniory. V Augustiniánském domě a v hotelu Alexandria nejsou těmto klientům poskytovány žádné výhody. Ve všech luhačovických ubytovacích zařízeních jsou klienti ve věku nad 70 let osvobozeni od platby lázeňského poplatku. Sazba poplatku za lázeňský pobyt za osobu činí 15,- Kč na den.

Tabulka 5.3 - Výhody pro klienty v seniorském věku

Poskytujete ubytovaným seniorům nějaké výhody např. ve formě slev?	ano	ne
Hotel Radun	✓	
Hotel Alexandria		✓
Augustiniánský dům		✓
Hotel Jestřabí	✓	

Zdroj: Dotazník otázka č. 3

V hotelu Radun klienti nemají žádné zvláštní požadavky. V hotelu Alexandria klienti seniorského věku požadují velké pokoje a sprchu, které jsou situované co nejblíže výtahu a také mají zvýšený zájem o stoly v restauraci, které jsou blízko bufetu. V Augustiniánském domě jsou vyžadovány diety a bezbariérový přístup a v hotelu Jestřabí mají senioři zvýšenou poptávku po procedurách a po pokojích v přízemí s výtahem.

Tabulka 5.4 - Zvláštní požadavky seniorů

Mají klienti seniorského věku zvláštní požadavky na stravování, vybavení pokojů nebo jiné?	ano	ne
Hotel Radun		✓
Hotel Alexandria	✓	
Augustiniánský dům	✓	
Hotel Jestřabí	✓	

Zdroj: Dotazník otázka č. 4

Z dotazníkového šetření 1 vyplynulo, že klienti v seniorském věku mají možnost ubytování v jakémkoliv hotelu a je předpokládáno, že v kterémkoliv ubytovacím zařízení v lázních Luhačovice. Seniorský cestovní ruch přináší do Luhačovic důležitou část příjmů z celkových tržeb ubytovacích zařízení, a proto je žádoucí zavádět a vylepšovat výhody pro tento segment například formou seniorských balíčků, v rámci kterých mohou většinou klienti obdržet určitý bonus jako je inhalace či volný vstup do bazénu. Příklady zařízení, které poskytují seniorské pobyty včetně jejich cen a počtu zahrnutých procedur, lze najít v příloze č. 5.

Některé hotely poskytují svým klientům v seniorském věku výhody v podobě několikaprocentní slevy na celý pobyt nebo parkování zdarma po celou dobu pobytu.

Hosté ve věku 55 + bez závažnějších zdravotních komplikací jsou spíše nenáročnou klientelou, dopřávající si kvalitních služeb a odpočinku, kdežto klienti pokročilejšího věku mají zvláštní požadavky a to především na umístění a velikost pokoje a na bezbariérové přístupy. Od ubytovacích zařízení se očekává, že tyto požadavky předpokládají a jsou schopny jim vyhovět.

5.2 Dotazníkové šetření 2

Druhý dotazník je zaměřen na klienty seniorského věku, kteří byli náhodně oslovení na luhačovické kolonádě. Toto místo bylo zvoleno záměrně kvůli největší koncentraci lidí. Některé dotazníky byly vyplněny také rodiči či prarodiči známých, kteří lázně navštívili.

Dotazník je složen celkem ze sedmi otázek, u nichž je možný výběr z několika odpovědí. U jedné z otázek měli respondenti možnost odpověď blíže charakterizovat podobně jako u prvního dotazníku.

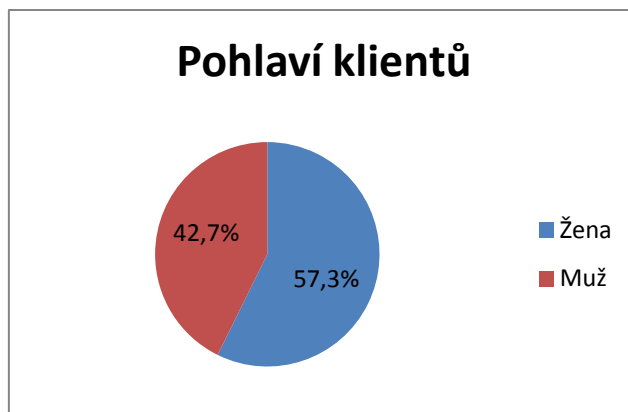
Cílem tohoto dotazování bylo zjistit, jak často jezdí klienti do Luhačovic, v jakém druhu ubytovacího zařízení jsou nejčastěji ubytováni a z jakého důvodu se rozhodli právě pro luhačovické lázně. Bylo také zjišťováno, zda hotely a penziony poskytují svým klientům v seniorském věku nějaké výhody. Na závěr byla položena otázka týkající se spokojenosti klientů s pobytem.

Osloveno bylo celkem 80 respondentů, z nichž 65 bylo ochotno se zúčastnit dotazníkového šetření. Získané údaje jsou zpracovány formou tabulek a grafů.

V první dotazníkové otázce byl zjišťován věk respondentů. Větší část oslovených tvořily ženy a to celkem 57,3 %, zbývající část, tedy 43,7 % byli muži.

Tabulka 5.5 - Pohlaví klientů

Pohlaví klientů	Počet
Žena	37
Muž	28

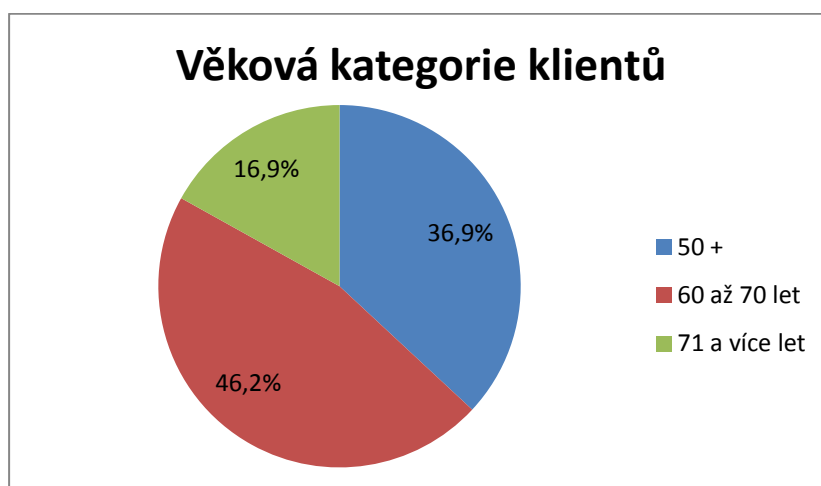
Graf 5.1 - Pohlaví klientů

Zdroj: Dotazník otázka č. 1

Druhá otázka byla zaměřena na věkové kategorie dotazovaných. Největší procento respondentů dosahovalo věku mezi 60 – ti až 70 – ti lety a to 46,2 % z celkového počtu. Klientů ve věku do šedesáti let bylo 36,9 % a zbylých 16,9 % tvořili návštěvníci s věkem vyšším než 70 let.

Tabulka 5.6 - Věková kategorie klientů

Věková kategorie klientů	Počet
55 +	24
60 až 70 let	30
71 a více let	11
Celkem	65

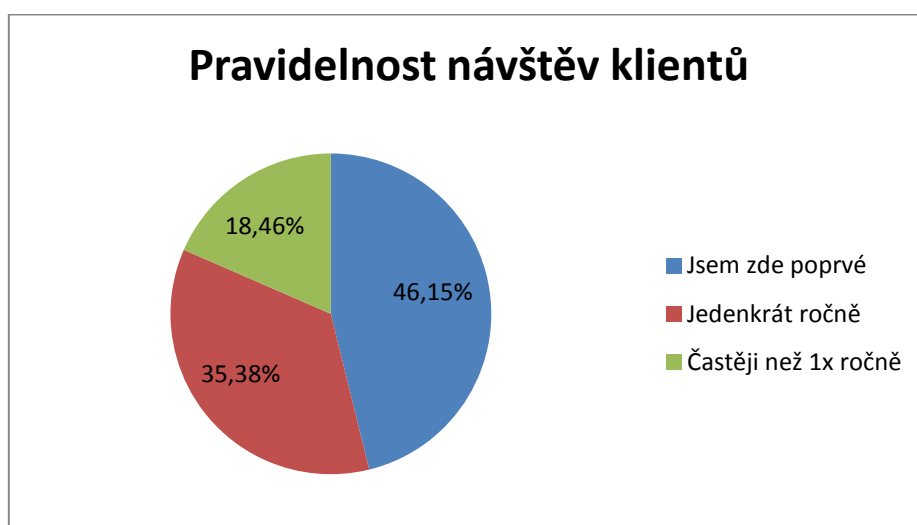
Graf 5.2 - Věková kategorie klientů

Zdroj: Dotazník otázka č. 2

Ve třetí otázce bylo od klientů zjišťováno, jak často navštěvují lázně Luhačovice. Téměř polovina oslovených, tedy 46,2 % byla v Luhačovicích poprvé. Jedenkrát ročně do lázní přijíždí 35,4 % a častěji než jedenkrát zbylých 18,5 %.

Tabulka 5.7 - Pravidelnost návštěv klientů

Pravidelnost návštěv klientů	Počet
Jsem zde poprvé	30
Jedenkrát ročně	23
Častěji než 1x ročně	12
Celkem	65

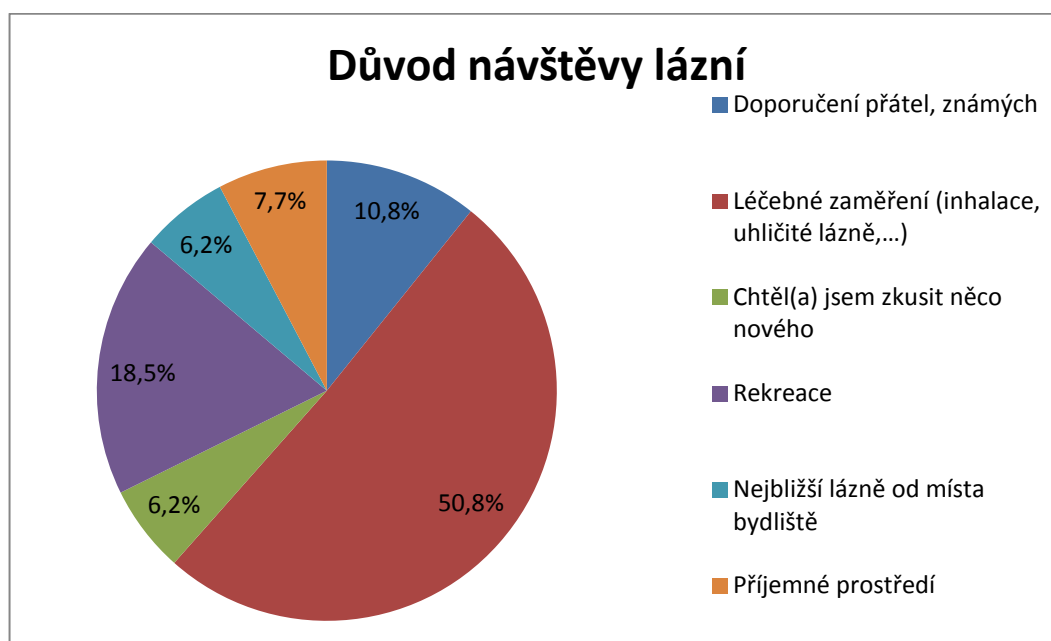
Graf 5.3 - Pravidelnost návštěv klientů

Zdroj: Dotazník otázka č. 3

Nejčastějším důvodem návštěvy Luhačovic je jejich léčebné zaměření, díky němuž přijíždí do lázní 50,8 % návštěvníků. Z důvodu rekreace přijelo 18,5 %, na doporučení svých známých a přátel 10,8 % a příjemné prostředí lázní přilákalo 7,7 % dotazovaných. 6,2 % lidí chtělo zkusit něco nového. Tito lidé jezdí do lázní pravidelně, ale většinou pokaždé na jiné místo. Ukázalo se, že důvodem k navštívení Luhačovic je také to, že jsou situovány blízko trvalého bydliště některých návštěvníků. Respondenti, kteří takto odpovídali, byli většinou v pokročilejším věku a delší cestování by pro ně tedy nemuselo být vhodné. Tento důvod tvoří 6,2 % odpovědí.

Tabulka 5.8 - Důvod návštěvy lázní Luhačovice

Důvod návštěvy lázní Luhačovice	Počet
Doporučení přátel, známých	7
Léčebné zaměření (inhalace, uhličitě lázně,...)	33
Chtěl/a jsem zkusit něco nového	4
Rekreace	12
Nejbližší lázně od místa bydliště	4
Příjemné prostředí	5
Celkem	65

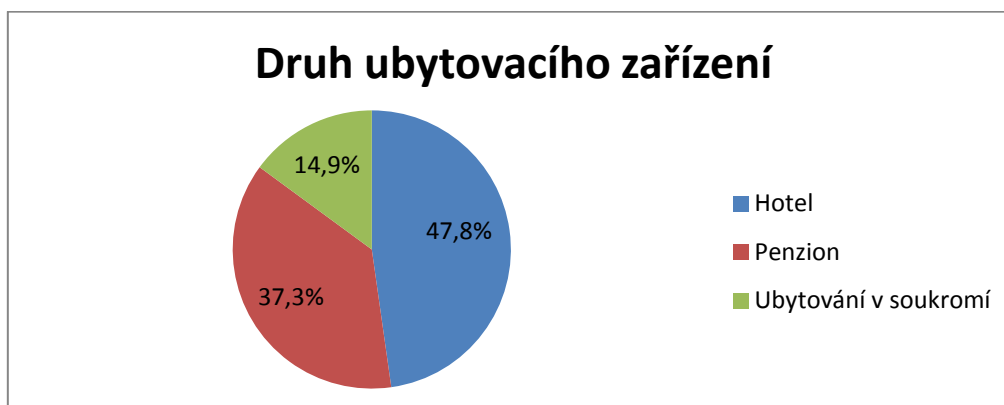
Graf 5.4 - Důvod návštěvy lázní

Zdroj: Dotazník otázka č. 4

47,8 % dotazovaných osob zvolilo pro svůj pobyt v lázních hotel, 37,3 % bylo ubytováno v penzionu a zbývajících 14,9 % se rozhodlo pro ubytování v soukromí. Při výběru ubytování klienti zohledňovali zejména kvalitu poskytovaných služeb a ceny. Je zřejmé, že hotely nabízejí služby na vyšší úrovni, ale také vyšší ceny, i přesto se zde ubytovává největší procento návštěvníků.

Tabulka 5.9 - Druhy ubytovacího zařízení

Druh ubytovacího zařízení	Počet
Hotel	32
Penzion	25
Ubytování v soukromí	10

Graf 5.5 - Druh ubytovacího zařízení

Zdroj: Dotazník otázka č. 5

Nejvýhodnější volbou pro klienty nad 55 let jsou seniorské pobyty ve formě takzvaných balíčků, které zahrnují ubytování, stravování a léčebný program. Tyto balíčky jsou určeny především pro starší osoby a hlavní náplní programu jsou léčebné procedury, masáže a pohybová terapie. Součástí balíčků jsou také konkrétní výhody jako volný vstup do bazénu a sauny, inhalace zdarma nebo slevy na vstupy na bowling. Ukázka takového pobytu je uvedena v Příloze č. 6. Těchto pobytů využívá 36,9 % dotazovaných klientů. Další poskytovanou výhodou je sleva na pobyt 5 % pro klienty v seniorském věku, kterou čerpalo 16,9 % klientů, sleva na stravu v mimosezóně 13,8 % a parkování zdarma 10,8 % klientů. Žádné výhody nebyly poskytnuty 21,5 % návštěvníkům seniorského věku.

Tabulka 5.10 - Poskytované výhody pro klienty

Poskytované výhody pro klienty v seniorském věku	Počet
Sleva na stravu v mimosezóně	9
Výhodný seniorský pobyt - balíček	24
Sleva na celý pobyt 5 %	11
Parkování zdarma	7
Žádné výhody	14
Celkem	65

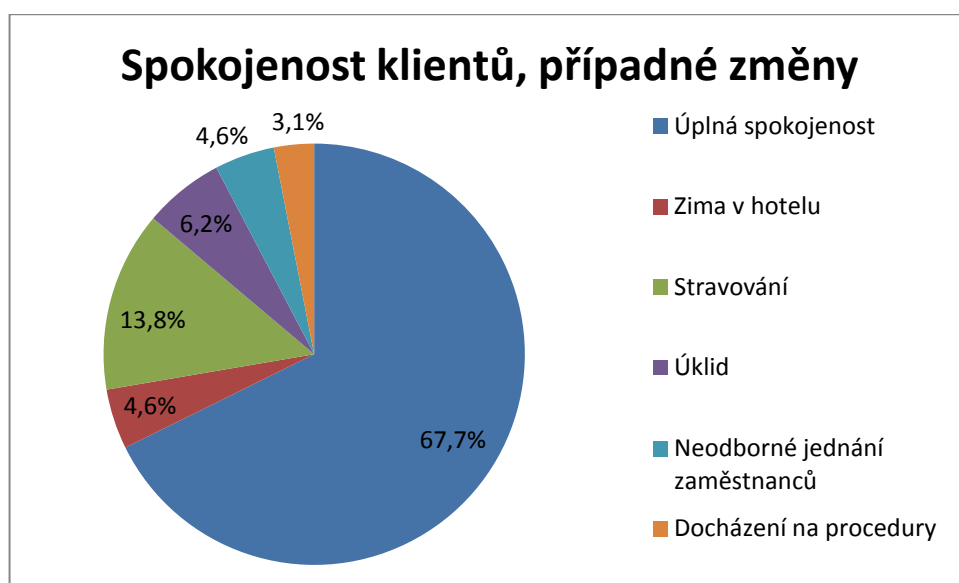
Graf 5.6 - Poskytované výhody pro klienty

Zdroj: Dotazník otázka č. 6

Poslední otázka se týkala spokojenosti hostů s pobytem. Z dotazníkového šetření vyplývá, že 67,7 % návštěvníků bylo s pobytem v Luhačovicích spokojeno a nevytkli by ubytovacímu zařízení, v němž bydleli po dobu pobytu žádnou chybu. Ukázalo se, že 13,8 % hostů nebylo zcela spokojeno se stravováním a to z toho důvodu, že chody byly podávány studené. Někteří klienti také museli dlouho čekat na obsloužení, což je přikládáno spíše za chybu pracovníků kuchyně a obsluhy. 6,2 % hostů by zlepšilo úroveň úklidu a to především v koupelnách. Dalším nedostatkem je neodborné jednání některých zaměstnanců ubytovacích zařízení 4,6 %, konkrétně se jednalo o noční recepční a bagážistu. Stejný počet hostů si také stěžovalo na zimu v hotelu, což pro ně bylo nepříjemné zejména při průběhu procedur. Poslední nedokonalostí, kterou vytkli dva hosté, tedy 3,1 %, je docházení na léčebné procedury do jiného zařízení. Tomuto důvodu se dá ovšem předejít lepším výběrem ubytovacího zařízení, ve kterém probíhá ubytování i léčebný program pod jednou střechou.

Tabulka 5.11 - Spokojenost klientů, případné změny

Spokojenost zákazníků, případné změny	Počet
Spokojenost	44
Zima v hotelu	3
Stravování	9
Úklid	4
Neodborné jednání zaměstnanců	3
Docházení na procedury	2
Celkem	65

Graf 5.7 - Spokojenost klientů, případné změny

Zdroj: Dotazník otázka č. 7

Při průzkumu se ukázalo, že lázně navštěvují spíše ženy, rozdíl není však až tak velký, jelikož lázně mají široké léčebné zaměření, díky němuž jsou také Luhačovice nejvíce navštěvovány. Lázně jsou tedy vhodné k návštěvě jak žen, tak mužů. Nejpočetnější skupinou klientů v seniorském věku navštěvující lázně jsou hosté ve věkovém rozhraní 60-70 let. Velký počet návštěvníků lázně navštívilo poprvé, z čehož vyplývá, že Luhačovice neztrácejí na atraktivitě, ale naopak vstupují do povědomí stále více lidem. Jednou z mnoha příčin může být i to, že byly tyto lázně v roce 2006 nominovány na zápis do Seznamu památek UNESCO, připsány však doposud do tohoto seznamu nebyly. Nejčastěji využívaným ubytovacím zařízením jsou hotely, které také z pohledu hostů nabízejí nejvyšší kvalitu a úroveň poskytovaných služeb. Největší výhodou pro klienty v seniorském věku jsou seniorské pobyty, o nichž bylo blíže pojednáno v dílčích závěrech tohoto dotazníkového šetření.

Nadpoloviční většina návštěvníků byla s pobytem v Luhačovicích spokojena, našly se však i nedostatky, které se ovšem dají poměrně jednoduše odstranit. Tyto nedokonalosti se týkaly především zaměstnanců ubytovacích zařízení, doporučovala bych tedy vedoucím pracovníkům, aby zaměstnávali pouze kvalifikované zaměstnance, popřípadě aby byly prováděny pravidelné kontroly spokojenosti zákazníků, které mohou napomoci tyto nedostatky odstranit. Čím lepší jsou pracovníci, tím spokojenější jsou zákazníci.

5.3 Závěrečná doporučení

Jak již bylo zmíněno, senioři mají zvýšené požadavky na ubytovací a stravovací služby, přičemž v první řadě je cena a kvalita poskytovaných služeb.

Ubytovací zařízení by proto měly dbát na celkové pohodlí, kvalitu služeb a bezpečnost hostů. Zařízení by měly zaměstnávat kvalifikované pracovníky a provádět kontroly kvality jejich odváděné práce a nezbytností by také měl být bezbariérový přístup. V každém zařízení by měly být hostům k dispozici propagační materiály, přehledy akcí a atraktivit vhodných k návštěvě. V oblasti stravování by měli zařízení brát ohled zejména na seniory trpícími některými chorobami, jako jsou například diabetici a přizpůsobovat stravu jejich požadavkům.

6 ZÁVĚR

Tématem mé bakalářské práce byly Možnosti seniorského cestovního ruchu v Luhačovicích. V teoretické části bylo cílem vysvětlit základní pojmy týkající se dané problematiky, poukázat na současné trendy v cestovním ruchu, upřesnit význam a specifika seniorského cestovního ruchu. Dále jsem pojednávala o lázeňství a jeho službách a typech lázeňské péče a nakonec jsem vyzdvihla některé konkrétní lázně v České republice.

V další kapitole jsem charakterizovala lázně Luhačovice a jejich historii, poté jsem se zaměřila na historické památky a přírodní atraktivitu lázní, které by senioři v rámci pobytu v Luhačovicích mohli navštívit. Opomenuty nebyly ani tradiční luhačovické dobroty, které mohou návštěvu lázní zpříjemnit a také kulturní tradice, které jsou každoročně konány a přitahují klienty. Dále jsem zmínila možnosti turistiky a trávení volného času pro aktivní seniory. Protože jsou Luhačovice vyhledávány z velké části díky léčení, popsala jsem léčebné zaměření lázní, hlavní léčebné procedury a minerální prameny lázní.

Nedílnou součástí cestovního ruchu jsou ubytovací služby, které jsou obzvláště pro klienty v seniorském věku velmi důležitým elementem. Uvedla jsem tedy lázeňské společnosti v Luhačovicích a charakterizovala vybraná ubytovací zařízení. V lázních je možné najít ubytování v různých cenových relacích, zmíněné hotely jsem vybrala kvůli jejich atraktivitě, protože klasický hotel zná téměř každý, chtěla jsem zde poukázat na to, jakého luxusu si mohou návštěvníci Luhačovic dopřávat.

V poslední části jsem provedla dvě krátké dotazníkové šetření. Úkolem prvního dotazování bylo zjistit, zda ubytovací zařízení ubytovávají klienty seniorského věku, jaké procento ubytovaných senioři tvoří, a jestli jsou jim poskytovány nějaké výhody. Z odpovědí vyplynulo, že ubytování seniorů a nabízení výhod například ve formě zmíněných balíčků má své opodstatnění, jelikož tato věková kategorie tvoří 10-50 % všech klientů. Úkolem druhého dotazníku bylo zjistit důvody návštěvy, nabízené výhody a spokojenost návštěvníků. Ukázalo se, že nejčastějším důvodem návštěvy seniorů je léčebné zaměření lázní, čemuž se nelze divit, vzhledem k jeho rozsahu. Největší výhodou pro seniory jsou seniorské pobyty, které jsou doslova balíčkem služeb za zvýhodněnou cenu poskytované ubytovacím zařízením. Většina klientů byla s pobytem spokojena, našly se ovšem i nedostatky. V závěru jsem podala doporučení jak těmto nedostatkům předcházet.

Největším přínosem při psaní této bakalářské práce bylo prozření, že senioři nemusí v rámci návštěvy lázní pouze chodit na procedury a léčit se, ale že lázně skýtají mnoho možností jak zde trávit čas, že je možné obdivovat krásy tohoto prostředí, přírody, dobře se najíst, trávit aktivně volný čas či odpočívat.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Knižní zdroje:

- [1] ČECH, Jiří. *Malá encyklopedie cestovního ruchu: vybrané pojmy v češtině a angličtině, definice, zkratky*. 1. vyd. Praha: Idea Servis, 1998. 130 s. ISBN 80-859-7019-8.
- [2] ČERTÍK, Miroslav. *Cestovní ruch: vývoj, organizace a řízení*. Vyd. 1. Praha: OFF, 2001. 352 s. ISBN 80-238-6275-8.
- [3] DĚDINA, Jiří. *Management, organizování a ekonomika lázeňství – vybrané kapitoly*. 1. vyd. VŠ CRHL, nakladatelství Pragoline, 2004. 170 s. ISBN: 80-86592-01-4.
- [4] DROBNÁ, Daniela a Eva MORÁVKOVÁ. *Cestovní ruch pro střední školy a pro veřejnost*. 2. vyd. upravené. Praha: Nakladatelství Fortuna, 2010. 200 s. ISBN 978-80-7373-079-6.
- [5] GIRGEL, M., J. HRABEC a P. ŠNAJDARA. *Minerální prameny Zlínského kraje*. Zlínský kraj v roce 2008. 114 s. 978-80-254-4337-8.
- [6] HOLEČEK, M., P. MARIOT a M. STŘÍDA. *Zeměpis cestovního ruchu*. 2. vyd. upravené a rozšířené. Praha: nakladatelství české geografické společnosti, s.r.o., 2005. 132 s. ISBN 80-86034-64-X.
- [7] INDROVÁ, Jarmila. *Cestovní ruch: [základy]*. Vyd. 2. přeprac. V Praze: Oeconomica, 2009. 121 s. ISBN 978-802-4515-694.
- [8] JANČÁŘ, Antonín. *Luhačovice, průvodce lázněmi, městem a blízkým okolím*. Martprint Brno. 1. vydání, 1998. 95 s. ISBN 978-80-254-6103-7.
- [9] JANČÁŘ, Antonín. *Luhačovice, průvodce lázněmi, městem a blízkým okolím*. 3. vyd. Luhačovice: Městský dům kultury Elektra, 2009. 126 s. ISBN 978-80-254-6103-7.
- [10] JANČÁŘ, Antonín a Metoděj ZEMEK. *Luhačovice*. Městský úřad v Luhačovicích, 1. vyd., 1986. 140 s. ISBN 192-51-890-8437-2.
- [11] LEDNICKÝ, V. *Současné trendy v cestovním ruchu*. Strojopis, 2013. 30 s.
- [12] ORIEŠKA, Ján. *Služby v cestovním ruchu*. 1.vyd. Idea Servis, 2010. 405 s. ISBN: 978-80-85970-68-5.
- [13] ORIEŠKA, Ján. *Technika služeb cestovního ruchu*. 4. vyd. Praha: IDEA SERVIS, 1996. 104 s. ISBN 80-85970-11-2.
- [14] PÁSKOVÁ, M. a J. ZELENKA. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. 1.vyd. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2002. ISBN 80-239-0152-4.

[15] RYGLOVÁ, Kateřina. *Cestovní ruch*. 3. rozšířené vyd. Ostrava: Key Publishing, s.r.o., 2009. 187 s. ISBN 978-80-7418-028-6.

[16] SEIFERTO VÁ, Věra. *Marketing v lázeňském cestovním ruchu*. 1.vyd. VŠ CRHL, Pragoline, 2003. 119 s. ISBN 80-86592-00-6.

Internetové zdroje:

[17] *Relaxace a wellness zdravě* [online]. 2013 [cit. 2014-3-27]. Dostupné z: <http://relaxace-a-wellness.zdrave.cz/prehled-lazni-v-cr/>.

[18] *Atlas Česka* [online]. 2007 [cit. 2014-3-12]. Dostupné z: <http://www.atlasceska.cz/ceska-republika/lazenstvi/>.

[19] *Wellnesstour* [online]. 2004 [cit. 2014-3-31]. Dostupné z: <http://www.wellnesstour.cz/wellness-lazne-karlovy-vary.phtml>

[20] *Karlovy Vary* [online]. [cit. 2014-3-31]. Dostupné z: <http://www.karlovyvary.cz/cs/co-se-zde-leci>.

[21] *Lázně Lednice* [online]. 2013 [cit. 2014-3-31]. Dostupné z: <http://www.lazne-lednice.cz/cz/uvod/lednicko-valticky-areal>.

[22] *Lázně Hodonín* [online]. 2014 [cit. 2014-3-31]. Dostupné z: <http://www.laznehodonin.cz/text/o-laznich>.

[23] *Luhacovice* [online]. [cit. 2014-1-14]. Dostupné z: <http://www.luhacovice.cz/24834-lazenstvi>.

[24] *Východní Morava* [online]. [cit. 2014-1-14]. Dostupné z: <http://www.vychodni-morava.cz/lokalita/69/>.

[25] *Inlázně* [online]. 2012 [cit. 2014-3-26]. Dostupné z: <http://www.inlazne.cz/ceske-lazne/lazne-luhacovice-tipy-na-vylety-po-okoli.html>.

[26] *Kudy z nudy* [online]. 2013 [cit. 2014-3-26]. Dostupné z: <http://www.kudyznudy.cz/Aktivita-a-akce/Aktivita/Lazne-Luhacovice.aspx>.

[27] *CLIP Luhacovice* [online]. 2013 [cit. 2014-1-31]. Dostupné z: <http://www.clipluhacovice.cz/>.

[28] *Firma KARE* [online]. 2011 [cit. 2014-1-31]. Dostupné z: <http://www.kare.cz/cs/o-nas/>.

[29] *Krajčí - Luhacovice* [online]. 2013 [cit. 2014-3-30]. Dostupné z: <http://www.krajci.cz/index.html>.

- [30] *Jedeme do lázní* [online]. 2014. vyd. [cit. 2014-1-14]. Dostupné z: <http://www.jedemedolazni.cz/cs/lazenska-mista/luhacovice-24/prilezitosti-v-okoli.html>.
- [31] *Léčebné lázně* [online]. 2009 [cit. 2014-3-15]. Dostupné z: <http://www.lecebne-lazne.cz/cs/prehled-lazni/luhacovice>.
- [32] *Hotel Alexandria* [online]. [cit. 2014-1-14]. Dostupné z: <http://www.hotelalexandria.cz/alexandria-ubytovani-pokoje.php>.
- [33] *Hotel Augustiniánský dům* [online]. 1997-2014 [cit. 2014-1-14]. Dostupné z: http://hotel-augustiansky-dum.hotel.cz/?hseo=hotel-augustiansky-dum#utm_source=google&utm_medium=cpc&utm_campaign=hotely-nove-import&gclid=CM65uviu_rsCFcud3godnnUA5A.
- [34] *Augustian* [online]. [cit. 2014-1-14]. Dostupné z: <http://www.augustian.cz/24746-ubytovani-wellness-hotel-luhacovice>.
- [35] *Hledej ubytování* [online]. 2009-2014 [cit. 2014-1-16]. Dostupné z: <http://www.hledej-ubytovani.cz/dr-cs/7361-lazne-luhacovice-hotel-palace.html>.
- [36] *Hotel Jurkovičův dům* [online]. 1997-2014 [cit. 2014-1-16]. Dostupné z: http://hotel-jurkovicuv-dum.hotel.cz/#utm_source=adwords&utm_medium=cpc&utm_campaign=updated_hotels012014&hseo=hotel-jurkovicuv-dum&gclid=CNWtx6K8g7wCFQld3god2ysAag.
- [37] *Ubytování Luhačovice Romana* [online]. 2010 [cit. 2014-1-16]. Dostupné z: <http://www.ubytovani-luhacovice-romana.cz/ubytovani-luhacovice.html>.
- [38] *Škola tance* [online]. 2004-2014 [cit. 2014-3-29]. Dostupné z: <http://www.skolatance.cz/seminare/letni-luhacovice/>.
- [39] *Panoramio, Peter Uher* [online]. 2012 [cit. 2014-3-29]. Dostupné z: <http://www.panoramio.com/photo/71895551>.
- [40] *Hotely Luhačovice* [online]. 2005-2014 [cit. 2014-3-29] Dostupné z: <http://www.hotely-luhacovice.cz/historie/>.
- [41] *Město Luhačovice* [online]. [cit. 2014-3-29]. Dostupné z: <http://www.mesto.luhacovice.cz/25914n-nova-nadeje-zapisu-luhacovic-na-seznam-pamatek-unesco>.
- [42] *Naše voda* [online]. 2011-2014 [cit. 2014-3-29]. Dostupné z: <http://www.nase-voda.cz/rybari-budou-pristi-utery-zarybnovat-luhacovickou-prehradu/>.

- [43] *Geocaching* [online]. 200-2014 [cit. 2014-3-29]. Dostupné z: http://www.geocaching.com/geocache/GC11DER_kovbojova?guid=e99f3781-09ef-4322-a6b6-c172bc06d754.
- [44] *ČEDOK* [online]. [cit. 2014-3-29]. Dostupné z: http://www.cedok.cz/zajezdy/lazensky-hotel-palace-luhacovice-cechy-60019.htm?k_f=3lCJqHBhfWGMFaQUIGAvp2.
- [45] *Tuzemská dovolená* [online]. 2006-2014 [cit. 2014-3-29]. Dostupné z: <http://www.tuzemska-dovolena.cz/ubytovani/jizni-morava/hotel-jurkovicuv-dum/>.
- [46] *Penziony* [online]. [cit. 2014-3-29]. Dostupné z: <http://www.penziony.cz/luhacovice/penzion-romana/>.
- [47] *Ministerstvo práce a sociálních věcí* [online]. 2010 [cit. 2014-3-30]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/8456>.

Ostatní zdroje:

- [48] BLÁHA, Eduard. *České lázně v čase změn*. [online]. 2013 [cit. 2014-3-25]. Dostupné z: <http://www.senat.cz/xqw/webdav/pssenat/original/70055/58847>.
- [49] Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR. *Lázeňská péče 2012*. 30 s. ISSN: 1210-8596 [online]. 2012 [cit. 2014-3-25]. Dostupné z: <http://www.uzis.cz/publikace/lazenska-pece-2012>.

SEZNAM ZKRATEK

aj. – a jiné

apod. – a podobně

a.s. – akciová společnost

atd. – a tak dále

ČR – Česká republika

č. - číslo

Dr. – doktor

EUROPESPAmed – certifikát kvality

ISPA – International Spa Organization – Mezinárodní organizace lázní

Kč – koruna česká

m - metr

MUDr. – doktor medicíny

např. – například

resp. – respektive

s. - strana

s.r.o. – společnost s ručením omezeným

Sv. – svatý

tj. – to jest

TV/SAT – televize a satelit

tzv. – tak zvaně

WTO – World travel organization – Světová organizace cestovního ruchu

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 4.1 - Luhačovický zámek.....	28
Obrázek 4.2 - Kaplička sv. Alžběty	28
Obrázek 4.3 - Velká kolonáda.....	29
Obrázek 4.4 - Bruselská fontána	29
Obrázek 4.5 - Luhačovická přehrada	30
Obrázek 4.6 - Jezírko lásky	30
Obrázek 4.7 - Hotel Alexandria	45
Obrázek 4.8 - Hotel Augustiniánský dům	46
Obrázek 4.9 - Hotel Palace.....	47
Obrázek 4.10 - Hotel Jurkovičův dům	47
Obrázek 4.11 - Penzion Romana.....	48

SEZNAM GRAFŮ

Graf 3.1 - Procentuální nárůst obyvatelstva seniorského věku v letech 2002-2065	14
Graf 3.2 - Vývoj počtu klientů v českých lázních	16
Graf 3.3 - Struktura pacientů v lázních	22
Graf 5.1 - Pohlaví klientů	50
Graf 5.2 - Věková kategorie klientů	52
Graf 5.3 - Pravidelnost návštěv klientů	53
Graf 5.4 - Důvod návštěvy lázní.....	54
Graf 5.5 - Druh ubytovacího zařízení	55
Graf 5.6 - Poskytované výhody pro klienty	56
Graf 5.7 - Spokojenost klientů, případné změny	57

SEZNAM TABULEK

Tabulka 5.1 - Ubytování klientů v seniorském věku	49
Tabulka 5.2 - Klienti v seniorském věku v %	49
Tabulka 5.3 - Výhody pro klienty v seniorském věku	50
Tabulka 5.4 - Zvláštní požadavky seniorů	50
Tabulka 5.5 - Pohlaví klientů	51
Tabulka 5.6 - Věková kategorie klientů	52
Tabulka 5.7 - Pravidelnost návštěv klientů	53
Tabulka 5.8 - Důvod návštěvy lázní Luhačovice	54
Tabulka 5.9 - Druhy ubytovacího zařízení	55
Tabulka 5.10 - Poskytované výhody pro klienty	55
Tabulka 5.11 - Spokojenost klientů, případné změny	56

PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Uherském Hradišti dne...9.5.2014...

Dora Matasova.....

Jméno a příjmení studenta

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 – Přehled léčebného zaměření českých lázní

Příloha č. 2 – Přehled stravovacích zařízení v Luhačovicích

Příloha č. 3 – Dotazník pro zaměstnance hotelů a penzionů

Příloha č. 4 – Dotazník pro klienty v seniorském věku

Příloha č. 5 – Ubytovací zařízení poskytující pobyty pro seniory

Příloha č. 6 – Příklad lázeňského pobytu pro seniory

PŘÍLOHA Č. 1

Přehled léčebného zaměření českých lázní

Místo	Hlavní léčebné zaměření	Přírodní léčebné zdroje
Bechyně	pohybový aparát	peloid
Bílina	nemoci zažívacího ústrojí, ledvin, močového měchýře	minerální prameny
Bludov	metabolické poruchy, dýchací ústrojí, nemoci ledvin	radioaktivní léč. pramen
Dubí	pohybový aparát, cévní nemoci, duševní choroby	nemá vlastní zdroj, upravená pitná voda
Františkovy Lázně	nemoci ženské, pohybový aparát, nemoci oběhového ústrojí, onkologická onemocnění	uhličitá voda, peloid, léč. plyny
Hodonín	pohybový aparát, oběhové ústrojí	jodobromová voda
Jáchymov	pohybový aparát, periferní nervstvo, metabolické poruchy	radonová voda
Janské Lázně	onkologická onemocnění, dýchací ústrojí, nervové onemocnění, pohybový aparát, kožní nemoci	terminální voda
Jeseník	dýchací ústrojí, duševní poruchy, kožní nemoci, nemoci oběhového ústrojí, regenerační pobyty	klima
Karlova Studánka	onkologická onemocnění, dýchací ústrojí, cévní choroby	uhličitá voda
Karlovy Vary	onkologická onemocnění, trávicí ústrojí, metabolické poruchy	termální voda
Karviná	nervové nemoci, pohybový aparát, kožní nemoci	jodobromová voda
Klimkovice	pohybový aparát, gynekologická a neurologická onemocnění, nemoci oběhového systému	jodobromová voda
Konstantinovy Lázně	nemoci srdce a oběhového ústrojí	uhličitá voda
Lázně Bělohrad	pohybový aparát, nervová onemocnění, kožní nemoci	peloid
Lázně Bohdaneč	pohybový aparát	peloid
Lázně Kynžvart	dýchací ústrojí, kožní nemoci	uhličitá voda
Lázně Libverda	oběhové ústrojí, pohybový aparát, neurologické a psychiatrické nemoci	uhličitá voda
Lázně Toušeň	pohybový aparát	peloid
Lipová - lázně		klima
Luhačovice	onkologická onemocnění, trávicí ústrojí, metabolické poruchy, dýchací poruchy	uhličitá a sírná voda
Mariánské Lázně	onkologická onemocnění, dýchací ústrojí, močové ústrojí	uhličitá voda
Mšené - lázně	pohybový aparát, neurologická onemocnění	peloid
Náchod	dočasně uzavřené	uhličitá voda
Osečná	pohybový aparát	sirnoželezitá slatina
Ostrožská Nová Ves	pohybový aparát	sírná voda
Poděbrady	nemoci srdce a oběhového aparátu, poruchy metabolismu	hydrouhličitano-chloridová voda
Slatínice	pohybový aparát	sírná voda
Teplice nad Bečvou	oběhové ústrojí, pohybový aparát, kožní nemoci	uhličitá-vápenatá voda
Třeboň	pohybový aparát	peloid
Velichovky	pohybový aparát	peloid
Velké Losiny	nervová onemocnění, pohybový aparát, dýchací nemoci	sírná voda
Vráž	pohybový aparát, nervová onemocnění	slatina

Zdroj převzato z: http://www.cot.cz/data/cesky/03_11/Czechspa.pdf

PŘÍLOHA Č. 2

Přehled stravovacích zařízení - Luhačovice

Restaurace u Poutníka	Uherskobrodská 1083, 763 26 Luhačovice	Hospůdka U Dubového stolu	Řetechov 1, Luhačovice
Hospoda - pivní/music bar u Suchánků	Družstevní 35, 763 26 Luhačovice	Hotel Dům Bedřicha Smetany **** - cukrárna, kavárna	Lázeňské náměstí 308, Luhačovice
Hotel Vltava ** - restaurace	Dr. Veselého 169, Luhačovice	Hotel Jurkovičův dům ****- letní terasa	Lázeňské náměstí 109, Luhačovice
Penzion Pomněnka - restaurace	Příční 292, Luhačovice	Hotel Krystal *** - restaurace	Masarykova 152, Luhačovice
Lázeňská restaurace	Lázeňské náměstí 436, Luhačovice	Hotel Litovel *** - cukrárna, kavárna	Dr. Veselého 329, Luhačovice
Restaurace Elektra	Masarykova 950, Luhačovice	Hotel Palace **** - cukrárna, kavárna - letní zahrádka	náměstí 28. října, Luhačovice
Restaurace Racek	Lázeňské náměstí 960, Luhačovice	Hotel u Havlíčka *** - restaurace	Masarykova 262, Luhačovice
Restaurace Toskana	Masarykova 1072, Luhačovice	Hotel Valašský šenk Ogar *** - restaurace	Pozlovice 47, Luhačovice
Taverna Lotos	Masarykova 151, Luhačovice	Hotel Vega - restaurace	Pozlovice 99, Luhačovice
Penzion Oáza - restaurace	Masarykova 976, Luhačovice	Hotel Vyhlička **** - restaurace	Pozlovice 206, Luhačovice
Pizzeria Chelsea	Hradisko 72, Luhačovice	Ice Café - cukrárna, kavárna	Dr. Veselého 177, Luhačovice
Pizzerie Bludička	Leoše Janáčka 852, Luhačovice	Kavárna Dům B. Smetany	Lázeňské náměstí 308, Luhačovice
Pizzerie Rimini	Nádražní 249, Luhačovice	Kavárna U Sedlářů	Jurkovičova Alej 130, Luhačovice
Francouzská restaurace Hotelu Alexandria	Masarykova 567, Luhačovice	Koliba U Černého psa - restaurace	A. Václavíka 336, Luhačovice
Restaurant Symfonie - Augustiniánský dům	A. Václavíka 241, Luhačovice	Kolonáda - Lázeňská cukrárna	Lázeňské náměstí 554, Luhačovice
U Jána - restaurace a bowling	Pozlovice 67, Luhačovice	Lázeňská čokoládovna	Dr. Veselého 1066, Luhačovice
Bar Amerika	Masarykova 200	MLéčný bar Alfa	Masarykova 200, Luhačovice
Bonjour Caffé	Nábřeží 1066, Luhačovice	Moravská restaurace	Jurkovičova Alej 858, Luhačovice
Café restaurant Hotelu Radun ****	Bílá čtvrť 447, Luhačovice	Restaurace U Šimů	Masarykova 108, Luhačovice
Club Bonver	Rumunská 435, Luhačovice	Restaurace U Zámku	Družstevní 142, Luhačovice
Cukrárna a kavárna Myslivna	Lázeňské náměstí, Luhačovice	Revi Milan Heřmanský - restaurace	Rumunská 648, Luhačovice
Cukrárna Merkur	Masarykova 976, Luhačovice	Samoobslužná restaurace Victoria	Dr. Veselého 195, Luhačovice
Cukrářství Matuška	MLýnská 44, Luhačovice	Snack bar Elektra	Masarykova 950, Luhačovice
Denní bar v Hotelu Luha	Jurkovičova Alej 858, Luhačovice	Sports bar	Pozlovice 36, Luhačovice
Divadelní kavárna	Dr. Palko Blaha 416, Luhačovice	U Solného pramene - cukrárna, kavárna	Solné 1055, Luhačovice
Gyros - občerstvení	Dr. Veselého 1008, Luhačovice	Vinárna Domino	Lázeňské náměstí 436, Luhačovice
Hospoda MaT	Zahradní čtvrť, 668, Luhačovice	Vinárna Pod Léštíím	Pod Léštíím 362, Luhačovice
Hospoda u Urbánků	Polichno 48, Luhačovice	Hospůdka Šárka	Leoše Janáčka 378, Luhačovice

PŘÍLOHA Č. 3

Dotazník pro zaměstnance hotelů a penzionů

Vážení respondenti, vážené respondentky.

Jsem studentkou 3. ročníku bakalářského studia oboru Ekonomika cestovního ruchu na Vysoké škole báňské – TUO Ostrava.

Obracím se na Vás s žádostí o vyplnění mého dotazníku, který poslouží jako podklad pro bakalářskou práci na téma „Možnosti seniorského cestovního ruchu v Luhačovicích“.

Žádám Vás, abyste dotazník vyplnili co nejpřesněji a nejupřímněji a zároveň podotýkám, že účast na mém výzkumu je zcela dobrovolná a anonymní.

Předem děkuji za Váš čas.

1.) Ubytováváte ve Vašem hotelu/penzionu klienty v seniorském věku (55 a více let)?

- a) ano b) ne

2.) Kolik procent ze všech ubytovaných tvoří klienti seniorského věku za celou sezónu?

- a) do 10 % b) 10 – 25 % c) 25 – 50 % d) více než 50%

3.) Poskytujete ubytovaným seniorům nějaké výhody například ve formě slev? Pokud ano, jaké?

a) ano,.....

b) ne

4.) Mají klienti seniorského věku zvláštní požadavky na stravování, vybavení pokojů nebo jiné? Pokud ano, o jaké konkrétní požadavky se jedná?

a) ano,.....

b) ne

Pokud máte případná jiná sdělení a myslíte si, že poslouží k tématu, prosím uveďte jej:

.....
.....

Dotazník pro klienty seniorského věku

Jsem studentkou 3. ročníku bakalářského studia oboru Ekonomika cestovního ruchu na Vysoké škole báňské – TUO Ostrava.

Žádám Vás, abyste dotazník vyplnili co nej přesněji a nejupřímněji a zároveň podotýkám, že účast na mém výzkumu je zcela dobrovolná a anonymní.

1.) Pohlaví

- a) žena b) muž

a) 55 + b) 60 – 70 let c) 71 a více let

a) jsem zde poprvé b) jedenkrát ročně c) častěji než 1x za rok

a) na doporučení přátel, známých

b) kvůli jejich léčebnému zaměření (inhalace, uhličitá lázně...)

c) chtěl(a) jsem zkusit něco nového

d) z jiného důvodu:

a) hotel b) penzion c) ubytování v soukromí

a) ano,

b) ne

7.) Byli jste s pobytem v Luhačovicích spokojeni nebo byste si přáli něco změnit či zlepšit?

PŘÍLOHA Č. 5

Ubytovací zařízení poskytující pobyty pro seniory

Název	Strava	Trvání (nocí)	Počet procedur	Cena /Pobyt	Cena /Noc
Lázeňský hotel Miramare****	pln	7	13x	7 700 Kč	1 100 Kč
Lázeňský hotel Palace****	pol	7	5x	7 525 Kč	1 075 Kč
Hotel Vega***	pln	5	11x	6 120 Kč	1 224 Kč
Lázeňský hotel Morava***	pol	7	6x	4 270 Kč	610 Kč
Hotel Dům Bedřicha Smetany****	pol	7	5x	6 790 Kč	970 Kč
Penzion Riviera***	pol	7	5x	4 585 Kč	655 Kč
Hotel Garni Jestřabí***	pol	7	5x	5 880 Kč	840 Kč
Villa Alpská Růže****	pol	7	5x	6 790 Kč	970 Kč
Hotel Pohoda****	pol	7	6x	6 670 Kč	952 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

**CESTOVÁNÍ
pro seniory**

Cestovní kancelář OK-TOURS a.s.

Jana Masaryka 39, 120 00 Praha 2 | T: 800 70 14 14
rezervace@cestovaniproseniory.cz | www.cestovaniproseniory.cz

55+

Lázeňský týden pro seniory v lázních Luhačovice (7 nocí, Plná/Polop, plný program)

Hotel Praha (Luhačovice) ***, Luhačovice

Luhačovice leží v malebném údolí chráněné krajinné oblasti. Neopakovatelné kouzlo tohoto lázeňského městečka dotváří romantické parky s četnými fontánami a lázeňskými domy zářícími veselými barvami, které uchvátí každého návštěvníka.

Lázeňský léčebný dům Praha se nachází v Pražské čtvrti Luhačovic 500m od lázeňské kolonády. Kromě hotelové restaurace mohou hosté využít služeb cukrárny, baru, taneční zábavy a v letním období i venkovní zahrádky.

Doporučený nástupní den je sobota - začátek obědem, ukončení po snídani.

Být seniorem je u nás výhodou:

- Volný vstup na večerní taneční zábavy - dle počtu hostů 1-3x týdně
- Vstup do posilovny po celou dobu pobytu bez poplatku
- Možnost cestovního pojištění za zvýhodněnou cenu (úraz, osobní věci, odpovědnost za škodu, zrušení cesty)

Možnost využít zvýhodněných cen pro seniory na jízdu ČD:

- Poukázky na dopravu platné pro účastníky pobytů Cestování pro seniory (včetně doprovázející osoby bez omezení věku)
- Jednotná cena zpáteční jízdenky "odkudkoli kamkoli" - výhodné pro cesty na větší vzdálenost.

TÝDENNÍ LÉČEBNÝ POBYT PRO SENIORY V LÁZNÍCH LUHAČOVICE

SENIORSKÝ POBYTOVÝ BALÍČEK OBSAHUJE:

- **7x ubytování** (doporučujeme sobota - sobota) v Lázeňské léčebném domě Praha v pokojích s vlastním sociálním zařízením (sprcha a WC)
- **7x polopenze nebo plnou penzi** - výběrová dietní strava (formou výběru: snídáně výběr ze tří jídel, oběd výběr z pěti jídel, večeře výběr ze čtyř jídel)
- **1x konzultace lékaře a sestavení léčebného programu dle zájmu**
- **Rekondiční a regenerační program** - orientační složení léčebného programu:
 - 2x léčebný skupinový tělocvik pod vedením odborného pracovníka
 - 2x vodoléčba (vířivka na ruce), 1x inhalace, 1x parafínový zábal
 - 7x plavání v krytém bezchlórovém bazénu pod dohledem odborného rehabilitačního pracovníka s možností využití hydromasážní lavice v bazénu
 - 7x možnost využití vodního rotopedu na posílení dolních končetin a zádového svalstva

Zdroj: <http://www.cestovaniproseniory.cz/luhacovice/lazensky-tyden-pro-seniory-v-laznich-luhacovice-7-noci-plnapolop-program/#HtmlBody>